

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-2-173 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 14-06/127-56
Karar Tarihi : 12.02.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Kenan TÜRK (İkinci Başkan)
Üyeler : Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Fevzi ÖZKAN,
Dr. Metin ARSLAN Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Hatice YAVUZ, Tuba YEŞİL

C. BAŞVURUDA

BULUNANLAR : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILANLAR:

- Aker Eğitim Hizmetleri Temz. Nakliyat İnş. Turizm ve San. Ltd. Şti. (Özel Aker MTSK)
Taşpazar Mah. 807. Sok. No:11 Aksaray
- Aköz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.- Özel Kariyer MTSK ve Özel Anadolu MTSK (Özel Kariyer MTSK)
Taşpazar Mah. 807. Sok. No:19 Aksaray
- Akyüz Kardeşler Eğitim Nakliyat İnş. Otomotiv Turizm San ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Seçkin MTSK)
Taşpazar Mah. 807. Sok. No:19 Aksaray
- Ali İlker ŞİŞMAN (Özel Şişman MTSK)
Cağdaki Mah. Gündoğdu Cad. 1128 Sok. Ceviziçi Apt. A Blok Kat:1/3) Aksaray
- Başarı Can Öğretim Eğitim Hizmetleri İnş. Hafriyat San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Anadolu MTSK)
Hamidiye Mah. 756. Sok. Yenisan Apt. Kat:2-3 Aksaray
- Başarı Sürücü Kursları Nak. Bilgisayar Hiz. İşlt. Eğt. Öğrt. Hiz. Otom. San. Tic. Ltd. Şti (Özel Başarı MTSK)
Taşpazar Mah. Sevan Sok. Keser Demir Apt. Kat:3-4 No:1 Aksaray
- Çağdaş Sürücü Kursları Özel Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Aksaray Çağdaş MTSK)
Muhsin Çelebi Mah. Ankara Cad. Dinçer Apt. Kat:2 Aksaray
- Çakıroğlu Eğitim Reklam Gıda Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Ar MTSK)
Kılıçarslan Mah. 1 Nolu Mehmet Şişman İşhanı Kat:1 Aksaray

- Elif Sürücü Kursu Nakliye Eğitim Bilg. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Elif MTSK)
Zincirli Mah. 501. Sok. No:14-209 Somuncuoğlu Pasajı Kat:2-3 Aksaray
- Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK)
Paşacık Ankara Cad. No:3/4 Aksaray
- Lider Sürücü Kursu Öğretim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Lider MTSK)
Muhsin Çelebi Mah. Ankara Cad. H. Mecit Mutlu İşhanı Kat:4 No:11-12 Aksaray
- Mansur ALTINDAL (Özel Anadolu MTSK)
Hamidiye Mah. 756. Sok. Yenisan Apt. Kat:2-3 Aksaray
- Mustafa ÜNSAL (Özel Aksaray MTSK)
Ankara Caddesi Ünsal İşhanı Kat:2 Aksaray
- Nafis TÜLEK (Özel Cem MTSK)
Eski Sanayi Cad. Göktaş İş Merkezi No:1 Aksaray
- Saray Eğitim Turizm İnş. Tic. Ltd. Şti. (Özel Saray MTSK)
Minarecik Mah. Ankara Cad. No:5 Aksaray
- Sonar Eğitim Gıda İnş. Petrol Turizm San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Sonar MTSK)
Hacı Hasanlı Mah. Gündoğdu Cad. Hacı Tahir Apt. Kat:2 Aksaray
- Yaşar AR (Özel Yaz-Ar MTSK)
Kılıçarslan Mah. 1 Nolu Mehmet Şişman İşhanı Kat:1 Aksaray
- Yiğitcan Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Can MTSK)
Taşpazar Mah. Ankara Cad. Tosun Apt. No:13 Aksaray
- Zirvem Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Zirve MTSK)
Taşpazar Mah. Ankara Cad. 807. Sok. Ünlü İş Merkezi Kat:4 Aksaray
- Özel Zümrüt Motorlu Taşıtlı Sürücüleri Kursu Ltd. Şti. (Özel Zümrüt MTSK)
Minarecik Mah. Vehbi Bey Cad. Us İşhanı Kat:4 Aksaray

- (1) **E. DOSYA KONUSU: Aksaray ilinde faaliyet gösteren sürücü kurslarının aralarında anlaşmak suretiyle havuz sistemi oluşturdukları ve kurs ücretlerini belirledikleri iddiası.**

F. DOSYA EVRELERİ:

- (2) Rekabet Kurumu kayıtlarına 05.11.2012 tarih, 9406 sayı ile giren gizlilik talepli başvuru üzerine düzenlenen 28.11.2012 tarihli ve 2012-2-173/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulu'nun 06.12.2012 tarih ve 12-62/1626-M sayılı toplantısında görüşülerek 12-62/1626-M sayılı kararı ile Aksaray il merkezinde faaliyet gösteren sürücü kursları hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

- (3) Yapılan önaraştırma sonunda hazırlanan 24.04.2013 tarihli ve 2012-2-173/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, Rekabet Kurulu'nun 06.12.2012 tarih ve 12-62/1626-M sayılı kararıyla değerlendirilmiş ve Aker Eğitim Hizmetleri Temz. Nakliyat İnş. Turizm ve San. Ltd. Şti. (Özel Aker MTSK), Nafis TÜLEK (Özel Cem MTSK), Çağdaş Sürücü Kursları Özel Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Çağdaş MTSK), Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK), Başarı Can Öğretim Eğitim Hizmetleri İnş. Hafriyat San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Anadolu MTSK), Aköz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti. (Aköz Özel Eğitim-Özel Anadolu MTSK), Mansur ALTINDAL (Özel Anadolu MTSK), Yasar AR (Özel Yaz-Ar MTSK), Çakıroğlu Eğitim Reklam Gıda Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Ar MTSK), Başarı Sürücü Kursları Nak. Bilgisayar Hiz. İşlt. Eğt. Öğrt. Hiz. Otom. San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Başarı MTSK), Yiğitcan Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Can MTSK), Elif Sürücü Kursu Nakliye Eğitim Bilg. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Elif MTSK), Aköz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Kariyer MTSK), Akyüz Kardeşler Eğitim Nakliyat İnş. Otomotiv Turizm San ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Seçkin MTSK), Lider Sürücü Kursu Öğretim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Lider MTSK), Saray Eğitim Turizm İnş. Tic. Ltd. Şti. (Özel Saray MTSK), Sonar Eğitim Gıda İnş. Petrol Turizm San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Sonar MTSK), Zirvem Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Zirve MTSK), Özel Zümrüt Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Ltd. Şti. (Özel Zümrüt MTSK) ve Ali İlker ŞİŞMAN (Özel Şişman MTSK) hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (4) 4054 sayılı Kanun'un 43/2. Maddesi gereğince, soruşturma kararı ve teşebbüsler ile ilgili olarak ileri sürülen iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgi, 10.05.2013 tarih ve 5162 sayılı yazılar ile hakkında soruşturma yürütölen teşebbüslere tebliğ edilerek 30 gün içinde ilk yazılı savunmalarını yapmaları talep edilmiştir.
- (5) Birinci yazılı savunmalarında, işbu soruşturma dosyasına konu iddialar şayet kanıtlanırsa bundan pişmanlık duyduklarını ifade eden ve Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına Dair Yönetmelik'in (Pişmanlık Yönetmeliği) takdir olunacak müeyyidelere ilişkin lehe hükümlerinden yararlanmaları yönünde talep ileten Özel Aker MTSK, Nafis TÜLEK (Özel Cem MTSK), Özel Çağdaş MTSK, Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK) , Aköz Özel Eğitim-Özel Anadolu MTSK, Mansur ALTINDAL (Özel Anadolu MTSK), Yaşar AR (Özel Yaz-Ar MTSK), Özel Ar MTSK, Özel Başarı MTSK, Özel Can MTSK, Özel Elif MTSK, Özel Kariyer MTSK, Özel Seçkin MTSK, Özel Lider MTSK, Özel Saray MTSK, Özel Sonar MTSK, Özel Zirve MTSK, Özel Zümrüt MTSK ve Ali İlker ŞİŞMAN'a (Özel Şişman MTSK) Pişmanlık Yönetmeliği kapsamında başvuru yapma usul ve şartlarını içerir yazılar iletilmiştir.
- (6) Dosyaya, ticaret unvanı "Başarı Can Öğretim Eğitim Hizmetleri İnş. Hafriyat San. ve Tic. Ltd. Şti." olarak giren Özel Başarı MTSK tarafından gönderilen ilk yazılı savunma söz konusu teşebbüsün ticaret unvanı değişikliği talebini de içermektedir. Bunun üzerine hazırlanan 28.08.2013 tarih ve 2012-2-173/BN sayılı Bilgi Notu,13-50 sayılı Kurul gündeminde görüşölmüş ve 05.09.2013 tarihli ve 13-50/718-M(2) sayılı Kurul kararı ile teşebbüsün unvanının "Başarı Sürücü Kursları Nak. Bilgisayar Hiz. İşlt. Eğt. Öğrt. Hiz. Otom. San. Tic. Ltd. Şti." şeklinde düzeltilmesine ve bundan sonraki her türlü tebligatın bu unvana yapılmasına karar verilmiştir.
- (7) Ayrıca, dosyaya ticaret unvanı "Zirvem Sürücü Kursları Öğretim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti." olarak giren Özel Zirve MTSK tarafından gönderilen ilk yazılı savunmadan

söz konusu teşebbüsün ticaret unvanının farklı olduğu tespit edilmiştir. Konuya ilişkin olarak hazırlanan 28.08.2013 tarih ve 2012-2-173/BN sayılı Bilgi Notu Kurul gündeminde görüşülmüş ve 05.09.2013 tarihli ve 13-50/718-M(2) sayılı karar ile teşebbüsün unvanının "Zirvem Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti." şeklinde düzeltilmesine ve bundan sonraki her türlü tebligatın bu unvana yapılmasına karar verilmiştir.

- (8) Yürütülen soruşturma sırasında hakkında bilgi ve belge elde edilen Mustafa ÜNSAL'ın işbu dosyaya dahil edilmesine ilişkin 28.08.2013 tarih ve 2012-2-173/BN sayılı Bilgi Notu 05.09.2013 tarihli Kurul toplantısında ele alınmış ve 05.09.2013 tarih ve 13-50/718-M sayılı Kurul kararı ile Mustafa ÜNSAL soruşturma kapsamına dahil edilmiştir.
- (9) Yukarıda belirtilen Kurul kararını takiben, 4054 sayılı Kanun'un 43/2. maddesi uyarınca soruşturma kararı ve teşebbüsler ile ilgili olarak ileri sürülen iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgi, 05.09.2013 tarih ve 10159 sayılı yazı ile Mustafa ÜNSAL'a tebliğ edilerek 30 gün içinde ilk yazılı savunmasını yapması talep edilmiş olup, adı geçen şahsın hazırladığı birinci yazılı savunma 16.09.2013 ve 6527 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (10) İlk yazılı savunması incelendiğinde, Mustafa ÜNSAL'ın dahil edildiği işbu soruşturmanın aleyhinde ceza takdiri ile sonuçlanması ihtimali doğrultusunda, Pişmanlık Yönetmeliği'nde yer alan müeyyideye ilişkin lehteki hükümlerinden yararlanması yönünde talep iletmış olduğu görülmüştür. Bu çerçevede Pişmanlık Yönetmeliği'nden yararlanmayı talep eden Mustafa ÜNSAL'a Pişmanlık Yönetmeliği kapsamında başvuru yapma usul ve şartlarını içeren yazı 10.10.2013 tarih ve 11817 sayı ile tebliğ edilmiştir.
- (11) Yapılan inceleme sonucunda hazırlanan 01.11.2013 tarih ve 2012-2-73/SR sayılı rapor Kurul üyelerine ve soruşturma taraflarına tebliğ edilmiştir. Ancak soruşturma taraflarınca Kurumumuza herhangi bir yazılı savunma iletilmemiştir. Bu nedenle, Soruşturma Heyeti'nce Ek Görüş hazırlanmamıştır.
- (12) 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi gereğince soruşturma tarafı teşebbüslerden; varsa üçüncü yazılı savunmaları ve/veya sözlü savunma talepleri ile birlikte resmi makamlarca veya yetkililerce onaylanmış en son mali tablolarını Kurumumuza iletmeleri 17.12.2013 tarih ve 14230 sayılı yazılar ile talep edilmiştir. Muhataplar tarafından gönderilen üçüncü yazılı savunmalar ile mezkûr talebe konu belgeler 30.12.2013-14.02.2014 tarihleri arasında Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Ayrıca, haklarında soruşturma yürütülen tarafların hiçbiri sözlü savunma talebinde bulunmadığından sözlü savunma toplantısı düzenlenmemiştir. Rekabet Kurulu, 12.02.2014 tarih ve 14-06/127-56 sayı ile nihai kararını vermiştir.

G. İDDİALARIN ÖZETİ

- (13) Rekabet Kurumu kayıtlarına 05.11.2012 tarih ve 9406 sayı ile giren gizlilik talepli başvuruda:
 - Aksaray il merkezinde faaliyet gösteren sürücü kurslarının aralarında anlaşmak suretiyle havuz oluşturdukları ve sürücü kursu ücretlerini 750 TL olarak belirledikleri,
 - Görüşülen sürücü kursları tarafından aralarında havuz sistemi oluşturdukları, bu doğrultuda bütün kursların aynı ücreti uyguladığı ve sürücü kursu ücretinin

Aksaray Motorlu Taşıt Sürücü Kursları Derneği'ne yatırılması gerektiğinin ifade edildiği

iddia edilerek gereğinin yapılması talep edilmiştir.

(14) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- Soruşturma taraflarından Başarı Can Öğretim Eğitim Hizmetleri İnş. Hafriyat San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Anadolu MTSK)'nın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine dair herhangi bir bulguya ulaşılamadığı,
- Aksaray ili Merkez ilçesinde sürücü adaylarına yönelik özel öğretim hizmetleri pazarında faaliyet gösteren Aker Eğitim Hizmetleri Temz. Nakliyat İnş. Turizm ve San. Ltd. Şti. (Özel Aker MTSK), Nafis TÜLEK (Özel Cem MTSK), Çağdaş Sürücü Kursları Özel Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Aksaray Çağdaş MTSK), Mustafa ÜNSAL (Özel Aksaray MTSK), Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK), Aköz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Kariyer MTSK ve Özel Anadolu MTSK), Mansur ALTINDAL (Özel Anadolu MTSK), Yaşar AR (Özel Yaz-Ar MTSK), Çakıroğlu Eğitim Reklam Gıda Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Ar MTSK), Başarı Sürücü Kursları Nak. Bilgisayar Hiz. İşlt. Eğt. Öğrt. Hiz. Otom. San. Tic. Ltd. Şti (Özel Başarı MTSK), Yiğitcan Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Can MTSK), Elif Sürücü Kursu Nakliye Eğitim Bilg. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Elif MTSK), Akyüz Kardeşler Eğitim Nakliyat İnş. Otomotiv Turizm San ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Seçkin MTSK), Lider Sürücü Kursu Öğretim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Lider MTSK), Saray Eğitim Turizm İnş. Tic. Ltd. Şti. (Özel Saray MTSK), Sonar Eğitim Gıda İnş. Petrol Turizm San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Sonar MTSK), Zirvem Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Zirve MTSK), Özel Zümrüt Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Ltd. Şti. (Özel Zümrüt MTSK) ve Ali İlker ŞİŞMAN (Özel Şişman MTSK)'nin rekabeti bozucu amaç taşıyan ve etki doğuran anlaşmalar yapmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri,
- Söz konusu anlaşmaların 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulları taşımamaları nedeniyle bireysel muafiyet alamayacağı,
- Bu çerçevede, anlaşmaya olduğu tespit edilen Aker Eğitim Hizmetleri Temz. Nakliyat İnş. Turizm ve San. Ltd. Şti. (Özel Aker MTSK), Nafis TÜLEK (Özel Cem MTSK), Çağdaş Sürücü Kursları Özel Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Aksaray Çağdaş MTSK), Mustafa ÜNSAL (Özel Aksaray MTSK), Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK), Aköz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Kariyer MTSK ve Özel Anadolu MTSK), Mansur ALTINDAL (Özel Anadolu MTSK), Yaşar AR (Özel Yaz-Ar MTSK), Çakıroğlu Eğitim Reklam Gıda Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Ar MTSK), Başarı Sürücü Kursları Nak. Bilgisayar Hiz. İşlt. Eğt. Öğrt. Hiz. Otom. San. Tic. Ltd. Şti (Özel Başarı MTSK), Yiğitcan Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Can MTSK), Elif Sürücü Kursu Nakliye Eğitim Bilg. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Elif MTSK), Akyüz Kardeşler Eğitim Nakliyat İnş. Otomotiv Turizm San ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Seçkin MTSK), Lider Sürücü Kursu Öğretim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Lider MTSK), Saray Eğitim Turizm İnş. Tic. Ltd. Şti. (Özel Saray MTSK), Sonar Eğitim Gıda İnş. Petrol Turizm San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Sonar MTSK),

Zirvem Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Zirve MTSK), Özel Zümrüt Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Ltd. Şti. (Özel Zümrüt MTSK) ve Ali İlker ŞİŞMAN'a (Özel Şişman MTSK) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin 3. fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" uyarınca idari para cezası uygulanması gerektiği

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Taraflar

- (15) İlgili başvuru ve yapılan yerinde incelemede elde edilen belgeler doğrultusunda, 2008-2013 yılları arasındaki herhangi bir dönemde Aksaray ili merkez ilçelerinde faaliyet gösteren sürücü kursları incelemeye konu edilmiştir. Anılan sürücü kursları sürücü adaylarına yönelik özel öğretim hizmeti vermektedir. Söz konusu dönemde, Aksaray il merkezinde Aker Eğitim Hizmetleri Temz. Nakliyat İnş. Turizm ve San. Ltd. Şti. (Özel Aker MTSK), Nafis TÜLEK (Özel Cem MTSK), Çağdaş Sürücü Kursları Özel Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Çağdaş MTSK), Mustafa ÜNSAL (Özel Aksaray MTSK), Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK), Başarı Can Öğretim Eğitim Hizmetleri İnş. Hafriyat San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Anadolu MTSK), Aköz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Kariyer MTSK ve Özel Anadolu MTSK), Mansur ALTINDAL (Özel Anadolu MTSK), Yaşar AR (Özel Yaz-Ar MTSK), Çakıroğlu Eğitim Reklam Gıda Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Ar MTSK), Başarı Sürücü Kursları Nak. Bilgisayar Hiz. İşlt. Eğt. Öğrt. Hiz. Otom. San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Başarı MTSK), Yiğitcan Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Can MTSK), Elif Sürücü Kursu, Nakliye Eğitim Bilg. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Elif MTSK), Akyüz Kardeşler Eğitim Nakliyat İnş. Otomotiv Turizm San ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Seçkin MTSK), Lider Sürücü Kursu Öğretim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Lider MTSK), Saray Eğitim Turizm İnş. Tic. Ltd. Şti. (Özel Saray MTSK), Sonar Eğitim Gıda İnş. Petrol Turizm San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Sonar MTSK), Zirvem Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Zirve MTSK), Özel Zümrüt Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Ltd. Şti. (Özel Zümrüt MTSK), Ali İlker ŞİŞMAN (Özel Şişman MTSK)'nın faaliyet gösterdiği anlaşılmıştır.
- (16) Soruşturma açılmasına dayanak oluşturan 02.05.2013 tarihli ve 13-25/332-M sayılı kararda, hakkında soruşturma açılan taraflar arasında Aköz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye iki defa yer verilmiştir. 13.10.2010-13.05.2011 tarihleri arasında Özel Kariyer MTSK'yı, 06.12.2011-17.12.2012 tarihleri arasında ise Özel Anadolu MTSK'yı işleten söz konusu tüzel kişilik işbu kararda tek bir taraf olarak değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, aşağıdaki kısımlarda ilgili sürücü kursunun adının açıkça belirtilmesi gerektiği durumlar hariç Aköz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti. her iki kursu temsilen kullanılmıştır.

I.2. İlgili Pazar

- (17) 2918 Karayolları Trafik Kanunu'nun 41/d maddesi uyarınca sürücü adayları, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde motorlu taşıt kullanabilmek için sürücü kurslarında eğitim almak ve eğitimden sonra düzenlenen sınavları başarı ile geçmek durumundadırlar. Sürücü ehliyeti almak isteyen bir kişi için, söz konusu sürücü kurslarında eğitim alınması kanunen zorunlu olduğundan, kurslar tarafından verilen

- (18) bu hizmetin herhangi bir ikamesi bulunmamaktadır. Bu nedenle ilgili ürün pazarı “sürücü adaylarına yönelik özel öğretim hizmetleri pazarı” olarak belirlenirken ilgili coğrafi pazar, başvurunun Aksaray il merkezindeki sürücü kurslarının faaliyetlerine yönelik olması ve elde edilen belgelerin bu bölgede faaliyet gösteren teşebbüslere ilişkin olması nedeniyle, “Aksaray ili merkez ilçeleri” olarak belirlenmiştir.

I.3. Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgeler

- (19) İddialar üzerine 03.04.2013 tarihinde Aksaray İli Motorlu Taşıtlı Sürücü Kursları Derneği'nde (Dernek) yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Aksaray İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden bilgi ve belgeler alınmış ve bilgi talebinde bulunulmuştur.
- (20) Dernek'te yapılan yerinde incelemede 2008, 2010, 2011, 2012 ve 2013 yıllarına ilişkin sözleşmeler, toplantı tutanakları, faturalar, kursiyer listeleri vb. bulunmuştur. Bahse konu belgelerden 2008 yılına ilişkin “TUTANAK” başlıklı belge ve ekinde yer alan dağıtım çizelgesi (**Belge 1**) aşağıda sunulmuştur:

“TUTANAK

08.04.2008 Tarihinde AR sürücü kursunda yapılan toplantıda aşağıdaki kararlar alınmıştır.

KARAR :

1- 28.04.2008 Tarihinden itibaren kayıtlar Dernekte havuz sistemiyle eşit şekilde alınacaktır.

2- Alınan kayıtlar sürücü kursları arasında eşit olarak paylaşılacaktır.

3- 11.04.2008 Tarihinde Saat: 13:00 de AR sürücü kursunda tekrar toplanılacaktır.

Saray MTS Kursu : Abdullah ÖZÇELİK [imza]

Can MTS Kursu : Yusuf DÜZGÜN [imza]

Lider MTS Kursu : Doğan TAŞAL [imza]

YAZ-AR SÜRÜCÜ KURSU : Zekiye BİLGAY [imza]

Başarı Sürücü Kursu : Orhan SEVİNÇ [imza]

Cem TÜLEK

Fazlı AĞIRDICI

[imza]

[imza]

”

KURUM ADI	TESLİM ALAN-TARİH	İMZA
YİĞİT CAN SÜRÜCÜ KURSU	Mustafa AYDIN	[imza]
SARAY SÜRÜCÜ KURSU	Ahmet PEKTAŞ	[imza]
AR SÜRÜCÜ KURSU	Zekiye BİLGAY	[imza]
ÇAĞDAŞ SÜRÜCÜ KURSU	İbrahim YILDIRIR	[imza]
LİDER SÜRÜCÜ KURSU	Emine ÖZGE	[imza]
ZÜMRÜT SÜRÜCÜ KURSU	Mehmet KÜTÜK	[imza]
AKSARAY SÜRÜCÜ KURSU	Hanife KOÇ	[imza]
ŞİŞMAN SÜRÜCÜ KURSU	İlker ŞİŞMAN	[imza]
CEM SÜRÜCÜ KURSU	Nafiz TÜLEK	[imza]

- (21) 21 Mayıs 2008 tarihli belge ile anılan belgeyle bağlantılı olduğu anlaşılan teslim çizelgesi ve “TUTANAK” başlıklı belgeye (**Belge 2**) aşağıda yer verilmektedir:

“(DOSYA)

ÖZEL (.....)M.T.S.K. MÜDÜRLÜĞÜNE

Aksaray ilimiz merkezinde bulunan Motorlu Taşıtlı Sürücü Kurslarının siz değerli Kurucu ve Müdürleri Ülkemiz genelinde gelişmekte olan gündemler dolayısıyla her kesimin ekonomik olarak etkilendiği gibi elbette ki bizlerde bu koşullardan etkilenmekteyiz. Bu nedenle hepimiz hem fikir olarak bir oluşumun içerisine girdik (Dernek oluşturduk) ve bu dernekte Sürücü Kursları Kayıt Masası tahsis ettik; Ancak kayıtlarımızın artması amacıyla gerekli çalışmaların organize edileceği ve Derneğimizin üye kayıtlarının bu toplantıda tamamlanması temennisiyle Aksaray Kültür Parktaki Çay Bahçesinde 23.05.2008 Cuma günü saat 18.00’de toplantı tertip edilmiştir. toplantıya tüm Kurucu ve İdarecilerimizin katılmalarını önemle rica ederim. 21.Mayıs 2008

İbrahim YILDIRIR
Aksaray Motorlu
Taşıtlı Sürücü Kursları Derneği
Yönetim Kurulu adına

G Ü N D E M :

1. Derneğimizin basın yayın organlarınca duyurulması.
2. Dernek üye kayıtlarımızın tamamlanması.
3. Derneğimizin kuruluşundan bugüne kadar ki faaliyetlerinin değerlendirilmesi.
4. Kursiyer kayıtları için komisyon oluşturulup bölgelere görevlendirilmesi.
5. Milli Eğitimden randevü alınması.
6. Sağlık Raporlarının düzenlenmesi.
7. Elektrik aboneliği.
8. Bilgisayar alınması.
9. Dernek muhasebesinin tek elden yürütülmesi.
10. Fiyat listesinin hazırlanması için toplantı tarihinin belirlenmesi.

“...”

“

21.05.2008 TARİHLİ TOPLANTI YAZISININ TESLİM ÇİZELGESİ

S.NO	M.T.S.K. İSMİ	TESLİM ALAN	TESLİM TARİHİ	İMZA
1.	AKSARAY MTSK. X			
2.	CEM MTSK.	Özgür KOYUNCU		[imza]
3.	ÇAĞDAŞ MTSK.	İbrahim YILDIRIR	21.05.2008	[imza]
4.	LİDER MTSK.	Doğan TAŞAL	22.05.2008	[imza]
5.	YİĞİT CAN MTSK.	Ahmet PEKTAŞ	23.05.2008	[imza]
6.	BAŞARI MTSK.	Orhan SEVİNÇ	23.05.2008	[imza]
7.	SARAY MTSK.	Ahmet PEKTAŞ	23.05.2008	[imza]
8.	ŞİŞMAN MTSK.	İlker ŞİŞMAN	22.05.2008	[imza]
9.	YAZAR MTSK.	İbrahim DEVECİ	23.05.2008	[imza]
10.	ZÜMRÜT MTSK.			

“TUTANAK

23.05.2008 Cuma günü saat 18.00 de Aksaray Kültür Çay Bahçesinde yapılan toplantıda alınan kararlar aşağıya çıkartılmıştır.

- 1- Basınla ilgili görev Ahmet PEKTAŞ 'a verildi.
- 2- 26.05.2008 günü akşam en geç saat 18.00'e kadar dernek üyelik formunu getirmeyen kurslar tamamlayacak.
- 3- El ilanının bastırılması ve çevre köylere gidecek komisyon oluşturulması.
- 4- Milli Eğitim Müdürlüğünden randevu alınacak.(Eren KOÇAŞ)
- 5- Rapor konusu görüşülecek.
- 6-Elektrik aboneliğinin yapılması.
- 7- 26.05.2008 Günü havuzdan toplanan paradan Can Sürücü kursundan (.....) YTL Lider Sürücü kursundan (.....) YTL Şişman Sürücü kursundan (.....) YTL kesilecek.
- 8- Dernek adına gelir ve gider pusulası basılacak ve Dernek muhasebesiyle Orhan Sevinç yetkili olacak.
- 9- Fiyat listesi tanzim edilecek.

10 01.06.2008 Günü kurslarda bulunan önceden kalan fark dosyaları listesiyle birlikte Derneğe teslim edilecek tekrar iade edilecek.

İbrahim YILDIRIR

Fazlı AĞIRDICI

Nafis TÜLEK

Çağdaş M.T.S.K

Aksaray M.T.S.K

Cem M.T.S.K

[imza]

[imza]

[imza]

Oguz KÜTÜK

Ahmet PEKTAŞ

Doğan TAŞAL

Zümrüt M.T.S.K

YİĞİT CAN M.T.S.K

Lider M.T.S.K

[imza]

Zekiye AR BİLGAY

Orhan SEVİNÇ

İlker ŞİŞMAN

Ar M.T.S.K

BAŞARI M.T.S.K

ŞİŞMAN M.T.S.K

[imza]

[imza]

”

- (22) Yerinde incelemede alınan belgelerden 2011 yılının Mart ayında yapıldığı anlaşılan sözleşme metnine (**Belge 3**) aşağıda yer verilmektedir:

“

Ek:1

AKSARAY İLİ SÜRÜCÜ KURSLARI SÖZLEŞME METNİ

- 1- Aday kayıtları sürücü kurslarında yapılacak dosyalar peşinatları ile birlikte sürücü kursları birliğine teslim edilecektir.
- 2- Kurs ücretleri Yazılı sınav ve Direksiyon sınav ücretleri 16 NİSAN 2011 Sınavından sonraki kayıtlar için Yazılı ve Direksiyon sınav ücreti olarak (....)TL. Derneğe yatırılacaktır.
- 3- Yazılı sınav ücretleri (....) TL direksiyon sınav ücreti birinci sınav için (....) TL. 2.3.4.5. haklar içinde (....)TL. alınacak.
- 4- Sürücü kurslarının adaylardan havuza atılan miktar içerisinde Dönem onayından sonra 1. ay (....) TL. 2. (....) TL. 3. ay (....) TL. alınarak her kurstan toplam (....) TL. depozit olarak bloke edilecek.
- 5- Dernek pist alanı katılım borcu olan kursların hesabından toplam (....)TL. olup 1. ay (....) TL. 2. ay (....) TL. 3. ay (....) TL. 4. ay (....) TL. olarak havuz hesabından dernek hesabına aktarılacak.
- 6- Sürücü kurslarının (aday kayıt işlemlerinin) işlerliğini yürütecek personellerin giderleri ve bina kira giderleri v.s giderleri havuz hesabından karşılanacak.
- 7- Sürücü kurslarından gelen adaylar hangi sürücü kursundan gelmiş ise o kursa gönderilecek , derneğin aday kaydı yapmaya yetkisi kesinlikle yoktur.
- 8- Her sürücü kursu kaydetmiş olduğu adaya taahhütname yapmak zorundadır. Yapılan taahhütname kursiyer tarafından imzalanarak Nüfus Cüzdan ve Ehliyet fotokopisi ile birlikte derneğe gönderilecektir.
- 9- Her açılan Dönem için havuzdan pay alma barajı (....) kursiyerdir. Bu baraja ehliyetten farka geçenler baraja dahil, sertifikadan farka geçişler baraja dahil değildir.
- 10- Baraj altında kalan sürücü kursunun havuza aktarmış olduğu pay dağıtılmayacak sabit tutulacak bir sonraki dönem açıldığında havuza aktarılarak pay edilecek.
- 11- Sürücü kursları adına kayıtlı bulunan merkez dışındaki şubelerine aday aktardığı tespit edilen kursların tespiti halinde bloke olan parası ceza olarak diğer kurslar arasında pay edilecek.
- 12- Kurslardaki aday kaydı yapan personel kim olursa olsun olumsuzluklardan kurs sorumlu tutulacak bloke edilen parası kurslar arasında pay edilecek..
- 13- Sözleşme ve bloke edilen para şirketler devredilmiş olsa bile devralan yeni sahipleri olumsuzluklardan sorumlu tutulacak.

14- Bloke edilen para cezai müeyyide olarak dağıtıldıktan sonra depozitosu eksilmiş olan kursun depozitosu alacağı miktardan kesilerek depozito olarak tamamlanacaktır.

15- Bütün sürücü kurslarının sözleşmedeki maddelere harfiyen uymaları sağlanması adına kurs yetkililerinden 4 kişilik komisyon oluşturulması sağlanacaktır. Komisyon üyeleri içerisinde bir tanesi maddeleri ihlali söz konusu olur ise o üye komisyondan çıkarılacak yerine yedek üyelerden üye alınarak komisyon tamamlanacaktır. Komisyon denetim işlemlerini ayırım yapılmaksızın denetleyecektir. Denetim raporu hazırlanarak tüm kurs yetkililerinin oyuna sunulduktan sonra cezai müeyyidesi uygulanacaktır. Komisyon üyeleri her sınav dönüşümlü olarak çalışacak. (ara denetim ile ilgisiz onayından sonraki denetimi aynı komisyon yapacak) Denetimi yapacak komisyona denetimin nasıl yapılacağı ile ilgili maddeleri içeren denetleme formu verilecek komisyon ona göre denetim yapacak.

16-	B sınıfı (....)peşinat (....)x(....)taksit	Havuz (....)TL
	A2 sınıfı (....) peşinat (....)x(....) taksit	Havuz (....) TL
	E sınıfı (....)peşinat (....)x(....) taksit	Havuz (....)TL
	D sınıfı (....) peşinat (....)x(....) taksit	Havuz (....)TL
	B,E,D,F den A2 ye (....) peşinat (....)x(....) taksit	Havuz (....)TL
	B den E,D ye (....) peşinat (....)x(....) taksit	Havuz (....)TL
	E den D ye (....) peşinat (....) TL.	Havuz (....) TL
	F den E,D (....) peşinat (....)x(....)taksit	Havuz (....) TL
	F den B e (....)peşinat (....)x(....) taksit	Havuz (....)TL

17- D sınıfı aracı olanlar demirbaş araç başı (....)kişi ortaklaşa kullanan var ise (....) kişiyi kendi aralarında pay edeceklerdir.

18- Fiyat listesi dernek yönetimince hazırlanan ebatla her kursun kayıt bürosuna görülecek şekilde asılacaktır.

19- Havuz toplanan miktarın % (....) barajı geçen kurslar arasında eşit paylaşılacaktır. Kalan % (....) ise Toplam kursiyer sayısına bölünerek çıkan miktar kursların kursiyer sayısı ile çarpılarak paylaşılacaktır.

20- Bu Sözleşme 01 MART 2011 tarihinden itibaren geçerlidir.

Not: Bu sözleşmedeki maddelerin hepsi 2. Sayfadaki fiyat listesi ile birlikte imza altına alınıp kabul edilmiş sayılır.”

AKSARAY İLİ SÜRÜCÜ KURSLARI DERNEĞİ FİYAT LİSTESİ¹

EK:2

SÜRÜCÜ BELGESİ SINIFLARI	KURS ÜCRETİ	HAVUZ	PEŞİNAT	1. TAKSİT	2. TAKSİT	YAZILI	1. DRKSYN	MALİYE	TRAFİK	TOPLAM	2,3,4,5 DRKSYN
A2 SINIFI	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
B SINIFI	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
D SINIFI	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
E SINIFI	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
H SINIFI	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
B'DEN C-D VE E SINIFINA GEÇİŞ	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
YAZILI SINAVSIZ GEÇİŞLER C-D-E	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
F-B-C-D-E'DEN A2 SINIFINA GEÇİŞ	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
F'DEN B SINIFINA GEÇİŞ	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
F'DEN C-D VE E SINIFINA GEÇİŞ	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
A2'DEN B SINIFINA GEÇİŞ	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
A2'DEN C-D VE E SINIFINA GEÇİŞ	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

NOT : 16 NİSAN 2011 TEORİK SINAVINA GİRECEKLERİN FİYAT LİSTESİDİR. BU TARİHTEN SONRA FİYAT AYARLAMASI YAPILACAKTIR.

RAMAZAN AKYÜZ
Aker Mtsk

FAZLI AĞIRDICI
Aksaray Mtsk

ORHAN SEVİNÇ
Başarı Mtsk

NAFİS TÜLEK
Cem Mtsk

AHMET PEKTAŞ
Can Mtsk

İBRAHİM YILDIRIR
Çağdaş Mtsk

YALÇIN ÇAKMAK
Elif Mtsk

DOĞAN TAŞAL
Lider Mtsk

YAŞAR ÖZTÜRK
Kariyer Mtsk

SITKI PEKTAŞ
Saray Mtsk

Soner AR
Sonar Mtsk

ARDA ŞİŞMAN
Şişman Mtsk

YAŞAR AR
Yaz-Ar Mtsk

SEHER ERSOYLU
Zirve Mtsk

BAYRAM ÇAR
Zümrüt Mtsk ”

¹ Belgede yer verilen tüm teşebbüs temsilcilerinin adlarının karşısında imza bulunduğu görülmüştür.

- (23) Yerinde incelemede elde edilen belgeler arasında, üzerinde 06.10.2011 tarihinden itibaren geçerli olduğu belirtilen üç adet farklı sözleşme bulunmaktadır. Bu sözleşmelerden birisinin imzasız olduğu, imzalı diğer iki metnin birinin maddelerinin karalandığı ve yanına "Kalktı", "Değişti" gibi ifadelerin yazıldığı görülmektedir. Üçüncü olarak 2011 yılının Ekim ayına ilişkin sözleşmelerin nihai hali olduğu düşünülen "Aksaray Sürücü Kursları Sözleşme Metni" başlıklı belge (Belge 4) aşağıda sunulmaktadır:

"AKSARAY İLİ SÜRÜCÜ KURSLARI SÖZLEŞME METNİ"

- 1- Aday kayıtları sürücü kurslarında yapılacaktır. Kayıt evrakları peşinatları ile birlikte sürücü kursları birliğine Sözleşme tarihinden itibaren 1 hafta içerisinde teslim edilecektir. (Dönem listesi Milli Eğitim Müdürlüğüne verilmeden önce Kayıt evrakları ve peşinatları derneğe teslim edilecektir.)
- 2- Kurs ücretleri ve Direksiyon Sınav Ücretleri derneğe yatırılacaktır.
- 3- Direksiyon sınav ücretleri birinci sınav için (....) TL. 2.3.4.5. haklar içinde (....) TL. sınav ücreti alınacak. Sürücü Belgesi Dosyası Kurslar tarafından temin edilecektir.
- 4- Sürücü kurslarının adaylardan havuza atılan miktar içerisinde Dönem onayından sonra 1. paylaşımda (....) TL. 2. paylaşımda (....) TL. 3. Paylaşımda (....) TL 4. Paylaşımda (....) TL toplamda (....) TL. geçici teminat olarak bloke edilecektir.
- 5- Derneğe yeni katılacak sürücü kurslarının ödemesi gereken katılım payını ödemek zorundadır.
- 6- Sürücü kurslarının (aday kayıt işlemlerinin) işlerliğini yürütecek personellerin giderleri ve bina kira giderleri v.s giderleri havuz hesabından karşılanacak.
- 7- Sürücü kurslarından gelen adaylar hangi sürücü kursundan gelmiş ise o kursa gönderilecek , derneğin aday kaydı yapmaya yetkisi kesinlikle yoktur.
- 8- Her sürücü kursu kaydetmiş olduğu adaya taahhütname yapmak zorundadır. Yapılan taahhütname kursiyer tarafından imzalanarak nüfus cüzdanı fotokopisi, ehliyet fotokopisi ve sertifika fotokopisi ile birlikte derneğe gönderilecektir.
- 9- Her açılan dönem için havuzdan pay alma barajı toplam (....) kursiyer olacaktır. (Ücretsiz Kursiyer Baraja dahil değildir. Ücretsiz Kursiyer bir sonraki döneme dahil edilmeyecektir.)
- 10- (....) Ceza Puanlı Kursiyerin Kurs Ücreti (....) TL dir. Baraja dahildir.
- 11- Baraj altında kalan sürücü kursunun havuza aktarmış olduğu pay dağıtılmayacak sabit tutulacak bir sonraki dönem açıldığında havuza aktarılacak pay edilecektir.
- 12- Sürücü kursları adına kayıtlı bulunan merkez dışındaki şubelerine aday aktardığı tespit edilen kursların tespiti halinde bloke olan parası ceza olarak diğer kurslar arasında pay edilecek.
- 13- Kurslardaki aday kaydı yapan personel kim olursa olsun olumsuzluklardan kurs sorumlu tutulacak bloke edilen parası kurslar arasında pay edilecek.
- 14- Sözleşme ve bloke edilen para şirketler devredilmiş olsa bile devralan yeni sahipleri olumsuzluklardan sorumlu tutulacak.
- 15- Bloke edilen para cezai müeyyide olarak dağıtıldıktan sonra depozitosu eksilmiş olan kursun depozitosu alacağı miktardan kesilerek depozito olarak tamamlanacaktır.
- 16- Dernek Yönetimi sürücü kurslarındaki iş ve işlemlerin denetimi için tam yetki ile görevlendirilmiştir.
- 17- Havuza biriken paranın % (....) eşit % (....) ise kursiyer sayısına göre paylaşılacaktır. Taksitler ise aynı şekilde % (....) eşit % (....) ise kursiyer sayısına göre

paylaşılacaktır.Ayrıca Direksiyon Sınav Ücretleri havuza dahil edilerek % (....) eşit % (....) ise kursiyer sayısına göre paylaşılacaktır.

18- Kurs Taksitleri ve Direksiyon sınav ücretleri dernekte tahsil edilecektir.

19- Kurs Ücretlerinin belirlenmesi Dernek Yönetiminin yetkisine verilmiştir. Belirlenen Fiyat Listesi Tüm sürücü kurslarına gönderilecektir.

20- Kurs Ücretleri 03.EKİM.2011 tarihinden itibaren B sınıfı (....) E sınıfı (....) TL olacaktır.Farkların fiyatlarını Dernek Yönetimi ayarlayarak bütün sürücü kurslarını bilgilendirecektir.

21- Yaşı küçük kursiyerler ile içerden dönecek fark adayların listesi 16.EYLÜL.2011 tarihinde saat 17:00 ye kadar derneğe bildirilecektir.

22- Yürütme Kurulunun görevini Dernek Yönetimi üstlenmiştir.

23- Aksaray İli Sürücü Kursları Sözleşme metninde değiştirilmeyecek ve değiştirilmesi teklif dahi edilmeyecek, 1 yıl devam edecek maddeler aşağıda belirtilmiştir.

- a) 1. madde
- b) 2. madde
- c) 4. madde
- d) 5. madde
- e) 17. madde
- f) 18. madde

bu maddeler 1 yıl sözleşme başlangıç tarihinden itibaren 1 yıl geçerlidir. Hiç bir şekilde değiştirilemez.

Bu Sözleşme 23 maddeden ibaret olup 06.10.2011 tarihinden itibaren geçerlidir.

Fazlı AĞIRDICI
Aksaray MTSK.
[imza]

Orhan SEVİNÇ
Başarı MTSK.
[imza]

Ahmet PEKTAŞ
Can MTSK.
[imza]

Nafiz TÜLEK
Cem MTSK.
[imza]

İbrahim YILDIRIR
Çağdaş MTSK
[imza]

Yalçın ÇAKMAK
Elif MTSK.
[imza]

Doğan TAŞAL
Lider MTSK.
[imza]

Sıtkı PEKTAŞ
Saray MTSK.
[imza]

Mehmet AKYÜZ
Kariyer MTSK.
[imza]

Ramazan AKYÜZ
Aker MTSK.
[imza]

Soner AR
Sonar MTSK
[imza]

Seher ERSOYLU
Zirve MTSK.
[imza]

Bayram ÇAR
Zümrüt MTSK.
[imza]

Zekiye AR BİLGAY
Ar MTSK.

AKSARAY İLİ SÜRÜCÜ KURSLARI DERNEĞİ FİYAT LİSTESİ

EK:2

SÜRÜCÜ BELGESİ SINIFLARI	KURS ÜCRETİ	HAVUZ	PEŞİNAT	1. TAKSİT	2. TAKSİT	1. YAZILI	1. DRKSYN	MALİYE	TRAFİK	TOPLAM	2,3,4,5 DRKSYN
A2 SINIFI	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
B SINIFI	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
D SINIFI	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
E SINIFI	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
H SINIFI	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
B'DEN C-D VE E SINIFINA GEÇİŞ	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
YAZILI SINAVSIZ GEÇİŞLER C-D-E	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
F-B-C-D-E'DEN A2 SINIFINA GEÇİŞ	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
F'DEN B SINIFINA GEÇİŞ	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
F'DEN C-D VE E SINIFINA GEÇİŞ	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
A2'DEN B SINIFINA GEÇİŞ	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
A2'DEN C-D VE E SINIFINA GEÇİŞ	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

NOT : 06 EKİM 2011 TARİHİNDEN SONRA UYGULANACAK FİYAT LİSTESİ

İbrahim YILDIRIR
Çağdaş Mtsk

[imza]

Ramazan AKYÜZ
Aker Mtsk

[imza]

Soner AR
Sonar Mtsk

Fazlı AĞIRDICI
Aksaray Mtsk

Yalçın ÇAKMAK
Elif Mtsk

Arda ŞİŞMAN
Şişman Mtsk

Orhan SEVİNÇ
Başarı Mtsk

[imza]

Doğan TAŞAL
Lider Mtsk

[imza]

Zekiye BİLGAY AR
Yaz-Ar Mtsk

Nafiz TÜLEK
Cem Mtsk

[imza]

Mehmet AKYÜZ
Kariyer Mtsk

Seher ERSOYLU
Zirve Mtsk
[imza]

Ahmet PEKTAŞ
Can mtsk.

Sıtkı PEKTAŞ
Saray mtsk.

Bayram ÇAR
Zümrüt mtsk.

”

- (24) Ayrıca 02.11.2011 tarihli aşağıdaki toplantı tutanağında ise kurslar arasındaki "fiyat birliğinin" sağlıklı yürütülebilmesi için bir Dernek çalışanınin inceleme yetkilisi olarak belirlendiği anlaşılmaktadır (**Belge 5**):

"

TOPLANTI TUTANAĞIDIR

02/11/2011 tarihinde yapılan toplantıda aşağıdaki kararlar alınmıştır.

- 1) Kurslar arası fiyat birliğinin sağlıklı yürütülmesi için derneğimizde görev yapan Vedat ALTUN a inceleme için tam yetki verilmiştir.İncelemenin içeriği konusunda Vedat ALTUN kendi yöntemini belirleyecektir.
- 2) Eski fiyat tarifesi geçerlidir.
- 3) Havuza her sertifika sınıfından (...) TL yatırılacak havuza toplanan para bütün sürücü kursları arasında eşit paylaşılacak.Diğer kalan ücretler taksitler kursa aittir.Tahsilatlar dernekte yapılacaktır
- 4) 10 Kasımda açacağımız dönemin peşinatları ayın 10-14 kasım arasında derneğe teslim edilecektir.

Fazlı AĞIRDICI
Aksaray M.T.S.K
[imza]

Orhan SEVİNÇ
Başarı M.T.S.K
[imza]

Ahmet PEKTAŞ
Can M.T.S.K
[imza]

Nafiz TÜLEK
Cem M.T.S.K
[imza]

İbrahim YILDIRIR
Çağdaş M.T.S.K
[imza]

Yalçın ÇAKMAK
Elif M.T.S.K
[imza]

Doğan TAŞAL
Lider M.T.S.K

Sıtkı PEKTAŞ
Saray M.T.S.K

Mehmet AKYÜZ
Kariyer M.T.S.K
[imza]

Ramazan AKYÜZ
Aker M.T.S.K

Soner AR
Sonar M.T.S.K

Seher ERSOYLU
Zirve M.T.S.K
[imza]

Bayram ÇAR
Zümrüt M.T.S.K
[imza]

"

- (25) 15.12.2011 tarihli bir diğer toplantı tutanağında ise kayıtlarını getirmeyen veya fiyatlara uymayan kurslara aşağıda belirtildiği şekilde ceza uygulanacağı ifade edilmektedir (**Belge 6**):

"

TOPLANTI TUTANAĞI

KARAR 1-Havuza kursiyer başı (...) TL atılacak tüm kurslara eşit paylaşılacaktır.

KARAR 2- Seher ERSOYLU Ramazan AKYÜZ Sıtkı PEKTAŞ Fazlı AĞIRDICI denetleme kuruluna seçildi.

KARAR 3- Kursiyer sözleşmeleri her gün derneğe teslim edilecektir. Ücretleri Cuma getirilecektir.

KARAR 4- Kayıtlarını getirmeyen kurslara hafta da (...) TL para cezası uygulanacaktır.

KARAR 5- Fiyatlara uymayan kurslara denetleme kurulunun raporuna göre (...) TL para cezası uygulanacaktır.

KARAR 6- Direksiyon sınav ücretleri (...) TL olarak dernekte toplanıp bütün kurslara eşit paylaşılacaktır.

KARAR 7- Denetleme kurulunun almış olduğu kararlar hiçbir şekilde sorgulanamaz.Bütün kurslar bu kararlara uymak mecburiyetindedir 15.12.2011

Fazlı AĞIRDICI
Aksaray M.T.S.K

[imza]

İbrahim YILDIRIR
Çağdaş M.T.S.K

[imza]

Mehmet AKYÜZ
Kariyer M.T.S.K

[imza]

Bayram ÇAR
Zümrüt M.T.S.K

[imza]

Orhan SEVİNÇ
Başarı M.T.S.K

Yalçın ÇAKMAK
Elif M.T.S.K

[imza]

Ramazan AKYÜZ
Aker M.T.S.K

[imza]

Yaşar ÖZTÜRK
Anadolu M.T.S.K

[imza]

Ahmet PEKTAŞ
Can M.T.S.K

[imza]

Doğan TAŞAL
Lider M.T.S.K

[imza]

Soner AR
Sonar M.T.S.K

Nafiz TÜLEK
Cem M.T.S.K

[imza]

Sıtkı PEKTAŞ
Saray M.T.S.K

Seher ERSOYLU
Zirve M.T.S.K

[imza]

”

- (26) Yukarıda sunulan 2011 yılına ilişkin belgelere ek olarak teşebbüslerin düzenli aralıklarla dernek çatısı altında toplanarak sözleşmelerde yer alan hükümlere benzer hususlarda aldıkları kararları, belirledikleri yeni fiyatları gösteren tutanaklar elde edilmiştir. Ayrıca teşebbüsler tarafından sözleşme hükümlerinin uygulanıp uygulanmadığını denetlemek için bir komisyon kurulmuş ve teşebbüsler anılan komisyonun oluşturduğu inceleme raporunu görüşmüşlerdir.
- (27) Dernek'te yapılan yerinde incelemede elde edilen 2012 yılına ait "Tutanak" başlıklı belge (**Belge 7**) aşağıda yer almaktadır:

"TUTANAK

09.08.2012 Perşembe günü dernek binamızda yapılan toplantıda aşağıdaki kararlar alınarak Ağustos dönemi dahil devam eden dönemlerde uygulanması kararlaştırılmıştır.

1- Farklar (B→D - E→ C-D) olmak üzere Kurs ücreti (....) TL olup tamamı havuza atılıp paylaşılacak.

2- Direk D sınıfı (....) TL olup havuza atılıp tamamı paylaşılacak.

3- Farklarda kontenjan sınırı 6'ya kadar havuza atılıp ortak paylaşılacak (6) Altından fazla olan adayların yarısı havuza atılacak.

4- Farklar (....) peşin (....) taksit

Sıfır D (....) peşin (....) yazılı (....) direksiyon

Sınav öncesi alınacak.

Yukarıda alınan kararlar imza altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen 09.08.2012 tarihli tutanakta Fazlı AĞIRDICI, Ahmet PEKTAŞ, İbrahim YILDIRIR, Ramazan AKYÜZ, Suat BİLGAY, Nafis TÜLEK ve Orhan SEVİNÇ'in imzası bulunmaktadır.

- (28) Yerinde incelemede elde edilen belgelerden 2013 yılına ilişkin belgeler (**Belge 8**) aşağıda sunulmaktadır:

“TOPLANTI TUTANAĞI

12.03.2013 tarihinde Aksaray Sürücü Kursları ve Eğitimciler Derneği Yönetim kurulu olarak Can Sürücü Kursunda yapılan Yönetim Kurulu toplantısında aşağıdaki kararlar alınmıştır.

1- 16.03.2013 tarihinde yapılacak Yazılı Sınav Giriş Belgeleri 13.03.2013 tarihinden itibaren Dernek binasında dağıtılacaktır.

2- 29.06.2013 tarihindeki Yazılı Sınavından itibaren Her yazılı sınavında (....) TL depozito kursları tarafından derneğe yatırılacaktır.Depozito miktarı (....) TL.

3- Depozito tamamlanıncaya kadar her kurs (....) TL 2 adet senet verecektir.

4- Anadolu MTSK ile dernek katılım payı olan (....) TL ücreti en kısa zamanda ödemesi için görüşülecektir.

İş bu kararlar Yönetim Kurulu tarafından imza altına alınmıştır. 12.03.2013

İbrahim YILDIRIR [imza] Fazlı AĞIRDICI [imza] Ahmet PEKTAŞ [imza] Orhan SEVİNÇ [imza]

Suat BİLGAY [imza] Gökhan TAŞAL [imza] Ramazan AKYÜZ [imza] ”

“KARAR

23.03.2013 Tarihinde yapılan toplantıda Aşağıdaki Kararlar alınmıştır.

1- Kursların kayıtları dernekte alınacaktır.

Ekteki tutanak imza altına alınacaktır.

2- Yönetim Kurulunun şehir dışına yaptığı yolculukların yol masrafları dernek kasasından karşılanacaktır.

İbrahim YILDIRIR [imza] Fazlı AĞIRDICI [imza] Ahmet PEKTAŞ [imza]

Orhan SEVİNÇ [imza] Ramazan AKYÜZ [imza] Suat BİLGAY [imza]

Yavuz YILMAZ [imza] Yalçın ÇAKMAK [imza] Mehmet AKYÜZ [imza]

Dede ALDAŞ [imza] Bayram ÇAR [imza] ”

- (29) Dernek'te yapılan yerinde incelemede ayrıca **Belge 1-8**'de kararlaştırılan havuz sistemine ilişkin hükümlerin uygulandığını gösteren ajanda notları ile sürücü kurslarının veya sürücü kurslarının sahiplerinin hesaplarına havuzdan aktarılan veya aktarılacak miktarların yer aldığı belgelere (**Belge 9**) ulaşılmıştır. Ajanda notlarında, her bir teşebbüsün havuzda biriken miktardan payına düşeni aldığına ilişkin bir ibare yazarak imza attığı görülmektedir. Bahse konu belgelerden örnek kabilinden birer adet yıl bazında sunulacaktır. 2013 yılına ilişkin havuz paylaşımını gösterir ajanda notu aşağıda yer almaktadır:

“ 01.02.2013

AKSARAY	(....)	01.02.2013		[imza]
AKER	(....)	01/02/2013	Erol ALKAN	[imza]
ANADOLU	(....) -(....) =(....)	Aldım		[imza]
BAŞARI	(....) -(....)			[imza]
CAN	(....)	Hafise ASLIVAR		
CEM	(....)			[imza]
ÇAĞDAŞ	(....)	Arzu Kıyak		[imza]
ELİF	= (....)			
SONAR	(....)	01/02/2013		[imza]
(....)				
SEÇKİN	(....) -(....) -(....)			
LİDER	(....)	Teslim Edildi		[imza]
ZÜMRÜT	(....)			
YAZAR	(....)			[imza]”

(30) 2012 yılına ilişkin havuz paylaşımını gösterir ajanda notu aşağıda sunulmaktadır:

“ 17.01.2012

AKER	(....)		[imza]
AKSARAY	(....)	Erhan TAŞAL	[imza]
ANADOLU	(....)	Mehmet KESTEL	[imza]
BAŞARI	(....)	Ramazan (?)	[imza]
CAN	(....)		[imza]
CEM	(....)		[imza]
SEÇKİN	(....)		
LİDER	(....)		[imza]
SARAY	(....)		[imza]
ZÜMRÜT	(....)		[imza]”

(31) 2011 yılına ilişkin havuz paylaşımını gösterir ajanda notu aşağıda sunulmaktadır:

“ TEMMUZ 3

Paylaşım

BAŞARI M.T.S.K	(....) TL	[imza]
SONER M.T.S.K	(....) TL	[imza]
Yiğit CAN M.T.S.K	(....) TL	[imza]
CEM M.T.S.K	(....) TL	[imza]
LİDER M.T.S.K	(....) TL	[imza]
AKER M.T.S.K	(....) TL	[imza]
KARİYER M.T.S.K	(....) TL	[imza]
ZÜMRÜT M.T.S.K	(....) TL	[imza]
SARAY M.T.S.K	(....) TL	[imza]
ZİRVE M.T.S.K	(....) TL	[imza]
AKSARAY M.T.S.K	(....)	[imza]
ÇAĞDAŞ M.T.S.K	(....)	[imza]”

- (32) Havuzda toplanan paranın paylaşımını gösteren ve üzerinde el yazısı ile "NİSAN 2 PAYLAŞIMI" yazılı belgeye aşağıda yer verilmektedir:

30.03.2011

SÜRÜCÜ KURSU ADI	HAVUZ	HESAP NO	BANKA ADI	HESAP SAHİBİ
AKSARAY SÜRÜCÜ KURSU	(....)		ING BANK	FAZLI AĞIRDICI
AKER SÜRÜCÜ KURSU	(....)		BANK ASYA	RAMAZAN AKYÜZ
BAŞARI SÜRÜCÜ KURSU	(....)		HALK BANK	ORHAN SEVİNÇ
YİĞİTCAN SÜRÜCÜ KURSU	(....)		TEB BANKASI	YİĞİT CAN MTSK
CEM SÜRÜCÜ KURSU	(....)		YAPI KREDİ	CEM TÜLEK
ÇAĞDAŞ SÜRÜCÜ KURSU	(....)		BANK ASYA	İBRAHİM YILDIRIR
ELİF SÜRÜCÜ KURSU	(....)	1250 ALINMADI	BANK ASYA	YALÇIN ÇAKMAK
KARİYER SÜRÜCÜ KURSU	(....)	100 ALINMADI	FİNANS BANK	AKÖZ ÖZEL EĞİTİM
LİDER SÜRÜCÜ KURSU	(....)		BANK ASYA	GÖKHAN TAŞAL
SARAY SÜRÜCÜ KURSU	(....)		TEB BANKASI	ABDURRAHMAN PEKTAŞ
SONAR SÜRÜCÜ KURSU	(....)		BANK ASYA	SONER AR
ZİRVE SÜRÜCÜ KURSU	(....)		TEB BANKASI	ZİRVE ÖZEL EĞİTİM
ZÜMRÜT SÜRÜCÜ KURSU	(....)		BANK ASYA	BAYRAM ÇAR
	(....)			

- (33) Bunlara ek olarak yerinde incelemede elde edilen belgeler arasında, 2010 ve 2011 yıllarına ilişkin olarak sürücü kurslarının havuza aktardığı veya sürücü kursları adına havuz tarafından toplanmış olan tutarlar ve/veya havuz hesabından kursa yatırılan tutarların bulunduğu listeler de **(Belge 10)** bulunmaktadır. Ayrıca yapılan incelemede, kurslara yapılan ödemelere ilişkin olarak Dernek Başkanı İbrahim YILDIRIR, Dernek Başkan Yardımcısı Soner AR ve Muhasip Üye Ramazan AKYÜZ'ün imzalarının bulunduğu ve bankaya yazılan talimat yazıları da **(Belge 10)** elde edilmiştir. Aşağıda 02.11.2010 tarihli banka talimat ve ekindeki ödeme listesine örnek olarak yer verilmiştir:

“

02.11.2010

2902520-1 Nolu Hesabımızdan (....) TL'nin Ekli Listedeki EFT ve Havalelerin Yapılmasını Rica Ederiz.

Ramazan AKYÜZ

Soner AR

İbrahim YILDIRIR

Muhasip

Başkan Yardımcısı

Başkan

[imza]

[imza]

[imza]

”

“ 02-11-2010

SÜRÜCÜ KURSU ADI	HAVUZ	KURS HESABI	HESAP NO	BANKA ADI
AKSARAY SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	ING BANK
AKER SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	BANK ASYA
BAŞARI SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	HALK BANK
YİĞİTCAN SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	TEB BANKASI
CEM SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	ZİRAAT MERK
ÇAĞDAŞ SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	BANK ASYA
ELİF SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	BANK ASYA
KARIYER SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	TEB BANKASI
LİDER SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	BANK ASYA
SARAY SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	TEB BANKASI
SONAR SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	
ŞİŞMAN SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	TEB BANKASI
YAZAR SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	
ZİRVE SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	
ZÜMRÜT SÜRÜCÜ KURSU	(....)	(....)	(....)	BANK ASYA
	(....)	(....)		
	(....)	(....)		

Ramazan AKYÜZ

Muhasip

[imza]

Soner AR

Başkan Yardımcısı

[imza]

İbrahim YILDIRIR

Başkan

[imza]

”

- (34) Ayrıca Dernek'te yapılan yerinde incelemede Özel Zirve MTSK, Özel Cem MTSK, Özel Elif MTSK, Mustafa ÜNSAL Şoför Okulu İşletmesi (Özel Aksaray MTSK), Özel Başarı MTSK, Özel Lider MTSK, Özel Aker MTSK ve Özel Sonar MTSK'ya ait tahsilat makbuzları; Özel Aker MTSK, Özel Can MTSK, Özel Cem MTSK, Özel Saray MTSK, Özel Çağdaş MTSK, Özel Elif MTSK, Özel Lider MTSK, Özel Kariyer MTSK, Özel Zirve MTSK, Özel Zümrüt MTSK, Özel Anadolu MTSK ve Özel Aksaray MTSK'dan hizmet alan kursiyerlerin kimlik ve iletişim bilgileri, kursiyerlerin ödeyeceği toplam ücret, peşinat ve taksit tutarları ile kursiyerlerin halihazırda yaptığı ödemelere ilişkin bilgilerin yer aldığı belgeler ile Özel Cem MTSK, Özel Sonar MTSK, Özel Aksaray MTSK ve Özel Anadolu MTSK'dan hizmet alan kursiyerlerin yaptığı ödemeler ile kalan borçlarının yer aldığı tablolara ulaşılmıştır.

I.4. Değerlendirme

- (35) Bu bölümde, öncelikle önaraştırma ve soruşturma sürecinde elde edilen bilgi ve belgeler ışığında soruşturmaya taraf sürücü kurslarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmedikleri değerlendirilmiş, ardından teşebbüslerin savunmalarına ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Devamında 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi ve bu maddeye dayanılarak yayımlanan “Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem Ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik” bağlamındaki değerlendirmelere yer verilmiştir.

I.4.1. 4054 Sayılı Kanun'un 4. ve 5. Maddeleri Bağlamında Değerlendirme

(36) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde;

"Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır

hükmüne yer verilerek amacı veya etkisi rekabeti engelleme, sınırlama veya bozma olan teşebbüsler arası anlaşmalara, uyumlu eylemlere ve teşebbüs birliklerinin kararlarına karşı genel bir yasaklama getirilmiştir.

(37) Kanun'un 4. maddesinde yer alan hükmün temel amacı, her bir teşebbüsün kendi ticari politikalarını ve piyasadaki faaliyetlerini tek başına, bağımsız olarak belirlemesidir. Rekabeti bozucu nitelikteki anlaşmaların varlığı halinde, teşebbüslerin bağımsız davranışlarının yerini anlaşma taraflarının ortak çıkarlarına hizmet eden koordineli davranışlar almaktadır. Bu tür anlaşmalar, serbest piyasa ekonomisinden elde edilmesi beklenen faydaları azaltarak kaynakların etkinsiz kullanılmasına ve serbest piyasa sisteminin sağladığı refahın piyasadaki aktörlere hak etmedikleri oranda dağılmasına yol açar. Diğer bir deyişle, bu tür anlaşmalara taraf olan teşebbüsler, normal rekabet şartları içinde elde edemeyecekleri kârlara ulaşarak bu ekonomik faaliyetlerle yaratılan refahın çoğunu kendilerine aktarma olanağına sahip olur ve serbest piyasa ekonomisinin sağlıklı bir şekilde işlemlerini engellerler.

(38) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinde; *"Bu Kanunun amacı rekabetin korunması olduğuna göre, rekabeti engelleyici, kısıtlayıcı veya bozucu teşebbüsler arası anlaşma ve uygulamaların yasaklanması gerekir. Maddenin amacı bakımından anlaşma, hukuki şekil şartlarına uymasa bile tarafların kendilerini bağlı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşma anlamında kullanılmıştır. Anlaşmanın yazılı veya sözlü olmasının önemi yoktur."* denilmek suretiyle Türk Rekabet Hukuku'nda "anlaşma" kavramının borçlar hukukundaki "sözleşme" kavramından daha geniş bir kavram olduğuna dikkat çekilmiştir. Gerçekten de Kanun'un 4. maddesi anlamında bir anlaşmanın varlığı için teşebbüsler arasında aynı yönde bir irade uyuşmasının bulunması yeterlidir.

(39) Bu genel açıklamaların ışığında; soruşturmaya taraf teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmedikleri aşağıda değerlendirilecektir.

(40) Dosya kapsamında elde edilen delillerin bir bütün olarak incelenmesinden Aksaray ilinde faaliyet gösteren sürücü kurslarının 2008 yılından başlayıp 2013 yılına kadar çeşitli dönemlerde Dernek aracılığıyla bir araya gelerek toplantılar yaptıkları, bu toplantılarda sunmuş oldukları hizmetlerin fiyatları ile hizmet koşullarına, havuz oluşturulmasına ve elde edilen gelirin paylaşımına ilişkin çeşitli görüşmeler ve anlaşmalar yaptıkları anlaşılmaktadır. Ayrıca oluşturulan havuz sisteminin uygulama geçirildiği, havuza para aktarılıp, havuzdan sürücü kurslarına paylaşım yapıldığı tespit edilmiştir. Diğer yandan, Dernek üyeleri tarafından belirlenen ücretlerin ve alınan kararların uygulanmasını sağlamak adına inceleme ve denetim mekanizmalarının kurulduğu ve kararlara uymayanlara ceza verilmesinin öngörüldüğü de söz konusu deliller ile ortaya konulmaktadır. Bu kapsamda aşağıda, kararın I.3. bölümünde aktarılan belgelerin değerlendirilmesine yer verilecektir.

(41) Dernek'te yapılan incelemede elde edilen "TUTANAK" başlıklı belgeden (**Belge 1**), belgenin 08.04.2008 tarihinde Özel Ar Sürücü Kursu'nda yapılan bir toplantıda alınan kararlara ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu toplantıda Aksaray'da faaliyet gösteren sürücü kurslarının 28.04.2008 tarihinden itibaren kursiyer kayıtlarını Dernek'te

havuz sistemi ile eşit şekilde alacakları, alınan kayıtların sürücü kursları arasında eşit şekilde paylaşılacağı ve 11.04.2008 tarihinde Ar Sürücü Kursu'nda tekrar toplantı yapılacağı hususlarında anlaşmaları görülmektedir.

- (42) **Belge 1**'in *Tutanak* başlıklı sayfasında Özel Saray MTSK adına Abdullah ÖZÇELİK, Özel Can MTSK adına Yusuf DÜZGÜN, Özel Lider MTSK adına Doğan TAŞAL, Özel Yaz-Ar MTSK adına Zekiye BİLGAY ve Özel Başarı MTSK adına Orhan SEVİNÇ'in imzası bulunmaktadır. Ayrıca *Tutanak*'ta hangi sürücü kursu adına imza attıkları belirtilmemekle birlikte Cem TÜLEK ile Fazlı AĞIRDICI'nın imzası da yer almaktadır.
- (43) *Tutanak*'ın ekinde yer alan teslim çizelgesinde ise Özel Yiğit Can MTSK adına Mustafa AYDIN, Özel Saray MTSK adına Ahmet PEKTAŞ, Özel Ar MTSK adına Zekiye BİLGAY, Özel Çağdaş MTSK adına İbrahim YILDIRIR, Özel Lider MTSK adına Emine ÖZGE, Özel Zümrüt MTSK adına Mehmet KÜTÜK, Özel Aksaray MTSK adına Hanife KOÇ, Özel Şişman MTSK adına İlker ŞİŞMAN ve Özel Cem MTSK adına Nafis TÜLEK'in imzası yer almaktadır.
- (44) Dosya kapsamında elde edilen bir diğer belge, Dernek Başkanı İbrahim YILDIRIR tarafından imzalanarak Aksaray'da faaliyet gösteren sürücü kurslarına 21.08.2008 tarihinde gönderildiği anlaşılan bir toplantı davetidir (**Belge 2**). Söz konusu belgede, toplantının 23.05.2008 tarihinde yapılacağı, toplantı gündeminde kursiyer kayıtları için komisyon oluşturulup bölgelere gönderilmesi, fiyat listesinin hazırlanması için toplantı tarihinin belirlenmesi gibi maddelerin bulunduğu görülmektedir.
- (45) **Belge 2**'nin devamında 23.05.2008 tarihinde Aksaray'da faaliyet gösteren sürücü kurslarının katılımıyla gerçekleştirilen toplantıya ilişkin tutanak yer almaktadır. Söz konusu tutanaktan, 23.05.2008 tarihli toplantıda sürücü kurslarının, Özel Can MTSK, Özel Lider MTSK ve Özel Şişman MTSK'ya havuzdan para aktarılması ve fiyat listesi tanzimi hususlarında anlaşmaları görülmektedir.
- (46) 23.05.2008 tarihli tutanakta Özel Yiğit Can MTSK adına Ahmet PEKTAŞ, Özel Ar MTSK adına Zekiye AR BİLGAY, Özel Çağdaş MTSK adına İbrahim YILDIRIR, Özel Aksaray MTSK adına Fazlı AĞIRDICI, Özel Başarı MTSK adına Orhan SEVİNÇ ve Özel Cem MTSK adına Nafis TÜLEK'in imzası yer almaktadır.
- (47) Dernek'te yapılan yerinde incelemede ulaşılan diğer bir belge 2011 yılına ilişkin AKSARAY İLİ SÜRÜCÜ KURSLARI SÖZLEŞME METNİ başlıklı bir sözleşme ile AKSARAY İLİ SÜRÜCÜ KURSLARI DERNEĞİ FİYAT LİSTESİ başlıklı fiyat listesidir (**Belge 3**). Sözleşmenin 20. maddesinde söz konusu sözleşmenin 01.03.2011 tarihinden itibaren geçerli olacağı belirtilmektedir.
- (48) Sözleşmenin 1. maddesinde, sürücü kurslarının kayıt yaptıran adayların dosyaları ile adaylardan alınacak peşinatların sürücü kursları birliğine teslim edileceği düzenlenmiştir. Sözleşmenin 2. maddesinde, kurs ve sınav ücretlerinin derneğe yatırılacağı belirtilmektedir. Sözleşmenin 4. maddesinde, her bir kurs adına havuza yatırılan paralardan (...) TL'nin depozito olarak bloke edileceği; 6. maddesinde ise, sürücü kurslarının aday kayıt işlemlerini yürütecek personeli ile bina kira giderleri ve benzeri giderlerinin havuz hesabından karşılanacağı ifade edilmektedir. Sözleşmenin 9. maddesi ile her açılan dönem için havuzdan pay alma barajı 25 kursiyer olarak belirlenmiştir. Sözleşmenin 15. maddesi ile sürücü kurslarının sözleşme maddelerine uyumunun sağlanması adına dört kişilik bir komisyon oluşturulması kararlaştırılmıştır.
- (49) Sözleşmenin 16. maddesi ile ehliyet türü bazında kurs ücretleri ile ödeme koşulları ve her bir ehliyet türü için havuza aktarılacak miktar belirlenmiştir. Sözleşmenin 19. maddesinde

havuzda toplanan miktarın %(...)’sinin barajı geçen kurslar arasında eşit olarak paylaşılacağı, %(...)’sinin ise kursların kursiyer sayısına göre paylaşılacağı düzenlenmiştir. Sözleşmenin sonunda yer alan *Not* kısmında ise sözleşmedeki maddelerin hepsinin ikinci sayfadaki fiyat listesi ile birlikte imzalandığı belirtilmektedir.

- (50) **Belge 3**’ün ikinci sayfasında yer alan fiyat listesinde ehliyet türü bazında fiyatlar ile ödeme koşulları ve her bir ehliyet türü için havuza aktarılacak miktar yer almaktadır. Söz konusu fiyat listesinde, Özel Aker MTSK adına Ramazan AKYÜZ, Özel Aksaray MTSK adına Fazlı AĞIRDICI, Özel Başarı MTSK adına Orhan SEVİNÇ, Özel Cem MTSK adına Nafis TÜLEK, Özel Can MTSK adına Ahmet PEKTAŞ, Özel Çağdaş MTSK adına İbrahim YILDIRIR, Özel Elif MTSK adına Yalçın ÇAKMAK, Özel Lider MTSK adına Doğan TAŞAL, Özel Kariyer MTSK adına Yaşar ÖZTÜRK, Özel Saray MTSK adına Sıtkı PEKTAŞ, Özel Sonar MTSK adına Soner AR, Özel Şişman MTSK adına Arda ŞİŞMAN, Özel Yaz-Ar MTSK adına Yaşar AR, Özel Zirve MTSK adına Seher ERSOYLU ve Özel Zümrüt MTSK adına Bayram ÇAR’ın imzası yer almaktadır.
- (51) Dernek’te yapılan yerinde incelemede, 2011 yılına ilişkin olduğu anlaşılan bir diğer belge de *AKSARAY İLİ SÜRÜCÜ KURSLARI SÖZLEŞME METNİ* başlıklı sözleşme (Sözleşme-2) ile *AKSARAY İLİ SÜRÜCÜ KURSLARI DERNEĞİ FİYAT LİSTESİ* başlıklı fiyat listesidir (**Belge 4**). Sözleşmenin sonunda söz konusu sözleşmenin 06.10.2011 tarihinden itibaren geçerli olacağı belirtilmektedir.
- (52) Sözleşme-2 incelendiğinde **Belge 3**’te yer alan Sözleşme ile Sözleşme-2’nin büyük oranda benzerlik gösterdiği görülmektedir. Sözleşme-2 ile Aksaray’da faaliyet gösteren sürücü kursları, kayıt yaptıran adayların dosyaları ile adaylardan alınacak peşinatların sürücü kursları birliğine teslim edilmesi, kurs ve sınav ücretlerinin derneğe yatırılması, her bir kurs adına havuza yatırılan paralardan (...) TL’nin depozito olarak bloke edilmesi, sürücü kurslarının aday kayıt işlemlerini yürütecek personeli ile bina kira giderleri ve benzeri giderlerinin havuz hesabından karşılanması, her açılan dönem için havuzdan pay alma barajının (...) kursiyer olması, havuzda biriken paranın sürücü kursları arasında dağıtımına ilişkin düzenleme yapılması, kurs ücretlerini belirleme yetkisinin Dernek’e verilmesi, B ve E sınıfı kurs ücretlerinin belirlenmesi hususlarında anlaştıkları görülmektedir.
- (53) **Belge 4**’ün devamında yer alan ve 06.10.2011 tarihinden itibaren uygulanacağı belirtilen fiyat listesinde ehliyet türü bazında fiyatlar ile ödeme koşulları ve her bir ehliyet türü için havuza aktarılacak miktar yer almaktadır. Söz konusu fiyat listesinde, Özel Aker MTSK adına Ramazan AKYÜZ, Özel Başarı MTSK adına Orhan SEVİNÇ, Özel Cem MTSK adına Nafis TÜLEK, Özel Çağdaş MTSK adına İbrahim YILDIRIR, Özel Lider MTSK adına Doğan TAŞAL, Özel Saray MTSK adına Sıtkı PEKTAŞ ve Özel Zirve MTSK adına Seher ERSOYLU’nun imzası yer almaktadır.
- (54) 02.11.2011 tarihli toplantı tutanağından (**Belge 5**) ise kurslar arasındaki “fiyat birliğinin” sağlıklı yürütülebilmesi için bir Dernek çalışanının inceleme yetkilisi olarak belirlendiği anlaşılmaktadır. Buna paralel şekilde, 15.12.2011 tarihli bir diğer toplantı tutanağı ile (**Belge 6**) kayıtlarını getirmeyen veya fiyatlara uymayan kurslara “denetleme kurulunun raporuna göre” para cezası uygulanacağı ve denetleme kurulunun almış olduğu kararların hiçbir şekilde sorgulanamayacağı kararlaştırılmıştır. Dolayısıyla, Aksaray ili merkezinde faaliyet gösteren bahse konu sürücü kurslarının fiyat belirlemek ve gelir/giderleri paylaşmak amacıyla anlaşmış olmalarının yanı sıra söz konusu anlaşmaları hayata geçirmek ve düzenli bir şekilde uygulamak amacıyla denetim ve ceza mekanizmaları kurdukları da anlaşılmaktadır.

- (55) Yukarıda sunulan 2011 yılına ilişkin belgelere ek olarak teşebbüslerin düzenli aralıklarla dernek çatısı altında toplanarak sözleşmelerde yer alan hükümlere benzer hususlarda aldıkları kararları, belirledikleri yeni fiyatları gösteren tutanaklar elde edilmiştir.
- (56) Yerinde incelemede elde edilen 09.08.2012 tarihli ve *TUTANAK (Belge 7)* başlıklı belgenin 09.08.2012 tarihinde yapılan Dernek toplantısında alınan kararlara ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Tutanağın incelenmesinden, söz konusu toplantıda, D sınıfı kurs ücretinin (...) TL, fark ücretinin (...) TL olması, kursiyerlerin ödeme koşulları ve havuza aktarılacak miktarlar hakkında teşebbüslerin anlaştığı görülmektedir. Toplantı Tutanağı'nda Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK), Ahmet PEKTAŞ (Özel Yiğit Can MTSK), İbrahim YILDIRIR (Özel Çağdaş MTSK), Ramazan AKYÜZ (Özel Aker MTSK), Suat BİLGAY (Özel Ar MTSK), Nafiz TÜLEK (Özel Cem MTSK) ve Orhan SEVİNÇ'in (Özel Başarı MTSK) imzası bulunmaktadır
- (57) Dernek'te yapılan yerinde incelemede elde edilen bir başka belge, 12.03.2013 tarihli ve *TOPLANTI TUTANAĞI* ile *KARAR* başlıklı yazılardır (**Belge 8**). Toplantı Tutanağı'nın 12.03.2013 tarihinde yapılan Dernek Yönetim Kurulu toplantısında alınan kararlara ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Toplantı Tutanağı'ndan söz konusu toplantıda depozito miktarının (...) TL olması, kursların her yazılı sınavda Dernek'e (...) TL depozito yatırması ve depozitonun tamamlanmasına kadar her kursun (...) TL'lik iki adet senet vermesi hususlarında anlaşıldığı görülmektedir. Toplantı Tutanağı'nda İbrahim YILDIRIR (Özel Çağdaş MTSK), Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK), Ahmet PEKTAŞ (Özel Yiğit Can MTSK), Orhan SEVİNÇ (Özel Başarı MTSK), Gökhan TAŞAL (Özel Lider MTSK) ve Ramazan AKYÜZ'ün (Özel Aker MTSK) imzaları bulunmaktadır.
- (58) Karar başlıklı belgenin ise 23.03.2013 tarihinde yapılan ve kursiyer kayıtlarının Dernek'te yapılmasının kararlaştırıldığı toplantıya ait olduğu görülmektedir. Karar başlıklı belgede İbrahim YILDIRIR (Özel Çağdaş MTSK), Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK), Ahmet PEKTAŞ (Özel Yiğit Can MTSK), Orhan SEVİNÇ (Özel Başarı MTSK), Ramazan AKYÜZ (Özel Aker MTSK), Suat BİLGAY (Özel Ar MTSK), Yavuz YILMAZ (Özel Zirve MTSK), Yalçın ÇAKMAK (Özel Elif MTSK) ve Bayram ÇAR'ın (Özel Zümrüt MTSK) imzaları bulunmaktadır².
- (59) Yukarıda ifade edilen belgeler doğrultusunda, 2008, 2011, 2012 ve 2013 yıllarına ilişkin anlaşmaları imzalayan teşebbüsler yıllar bazında aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

² Belgede imzası bulunun bir diğer kişi ise Dede ALDAŞ'tır. Dede ALDAŞ'ın halihazırda Özel Anadolu MTSK'da direksiyon eğitmenliği görevinde bulunduğu tespit edilmiştir. Nafis TÜLEK'in de belgede imzası bulunmaktadır. Buna karşın, 12.03.2013 tarihinde işletmeyi devretmiş olan Nafis TÜLEK bu tarih itibarıyla söz konusu sürücü kursu ile ticari ilişkisinin kalmadığını ifade etmiştir.

Tablo 1: Teşebbüslerin Yıllara Göre Taraf Oldukları Anlaşmalar

Teşebbüsler	2008 Yılına İlişkin Anlaşmaya Taraf Olan Teşebbüsler	2011 Yılına İlişkin Anlaşmaya Taraf Olan Teşebbüsler	2012 Yılına İlişkin Anlaşmaya Taraf Olan Teşebbüsler	2013 Yılına İlişkin Anlaşmaya Taraf Olan Teşebbüsler
Özel Saray MTSK	X	X		
Özel Can MTSK		X	X	X
Özel Lider MTSK	X	X		X ³
Özel Yaz-ar MTSK ⁴	X	X		
Özel Başarı MTSK	X	X	X	X
Özel Aksaray MTSK	X	X	X	X
Özel Çağdaş MTSK	X	X	X	X
Özel Cem MTSK	X	X	X	
Özel Zümrüt MTSK		X		X
Özel Yiğit Can MTSK ⁵	X	X		
Özel Ar MTSK			X ⁶	X ⁷
Özel Şişman MTSK		X		
Özel Elif MTSK		X		X
Özel Kariyer MTSK		X		
Özel Aker MTSK		X	X ⁸	X
Özel Sonar MTSK		X		
Özel Zirve MTSK		X		X ⁹
Özel Seçkin MTSK				X ¹⁰
Kaynak: Teşebbüslerden Elde Edilen Belgeler				

- (60) Bahse konu 2008 yılına ilişkin Tutanak'ta (**Belge 1**), 2011 yılına ilişkin sözleşmelerde (**Belge 3-4**), 2012 yılına ait Tutanak'ta (**Belge 7**) ve 2013 yılına ait Tutanak'ta (**Belge 8**) Aksaray'da faaliyet gösteren sürücü kurslarının kursiyer kayıtlarının Dernek'te yapılması, kursların gelirlerinin toplanması ve toplanan gelirin belirli kurallar çerçevesinde kurslar arasında paylaşılmasına ilişkin maddeler yer almaktadır. Ayrıca Dernek'te yapılan yerinde incelemede elde edilen ajanda notları, listeler ve ödeme talimatları ile sürücü kurslarının veya sürücü kurslarının sahiplerinin hesaplarına havuzdan aktarılan veya aktarılacak miktarların yer aldığı belgelerden (**Belge 9, 10**), oluşturulan havuz sisteminin uygulamaya konulduğu anlaşılmaktadır.
- (61) Ajanda notlarında genel olarak, sürücü kurslarının isimleri, isimlerin karşısında miktar ile imzalar yer almaktadır. Bazı ajanda sayfalarının üst kısmında ayrıca tarih ve "**EKİM SINAVI**

³ Gökhan TAŞAL tarafından imzalanmıştır.

⁴ Dosya kapsamında elde edilen bilgilere göre Özel Yaz-ar MTSK 29.06.2011 tarihinde devredildikten sonra işletme adı Özel Ar MTSK olarak değiştirilmiştir. Dolayısıyla söz konusu tarihten önceki anlaşmaların tarafının Yaz-ar MTSK, bu tarihten sonraki anlaşmaların tarafının ise Ar MTSK olduğu kabul edilmiştir.

⁵ Aksaray İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden temin edilen bilgiye göre Özel Yiğitcan MTSK'nın adı 15.06.2011 tarihinde Özel Can MTSK olarak değiştirilmiştir. Dolayısıyla 2011 yılına ilişkin belgelerin bir kısmında Yiğitcan ismi geçmektedir.

⁶ Suat BİLGAY tarafından imzalanmıştır.

⁷ Suat BİLGAY tarafından imzalanmıştır.

⁸ Ramazan AKYÜZ tarafından imzalanmıştır.

⁹ Yavuz YILMAZ tarafından imzalanmıştır.

¹⁰ Mehmet AKYÜZ tarafından imzalanmıştır.

1. **PAYLAŞIM**”, “**EKİM 2. PAYLAŞIM**”, “**TEMMUZ 3 Paylaşım**” gibi başlıklar ile imzaların yanında “**Aldım**”, “**Teslim Aldım**”, “**Alındı**” gibi ifadeler yer almaktadır. Bazı ajanda notlarında ise “**GİDER**” başlığı altında kurs isimleri, “**Ödedi**” ifadesi ve (...) ve (...) gibi tüm kurslar için aynı olan miktarlar yer almaktadır.

- (62) Sürücü kurslarının veya kurs kurucularının hesaplarına havuzdan aktarılan veya aktarılacak miktarların yer aldığı belgelerin tablo kısmında sürücü kursları, havuzdan alınan miktar, banka adı ve hesap sahipleri yer almaktadır. Söz konusu belgelerin bazılarında ayrıca Dernek Başkanı İbrahim YILDIRIR, Başkan Yardımcısı Soner AR ve Muhasip Üye Ramazan AKYÜZ’ün ismi ile imzası ve Dernek’in giderlerinin dökümü yer almaktadır. Söz konusu belgelerin bazıları ile birlikte “2902520-1 Nolu Hesabımızdan (...)”¹¹ TL’nin Ekli Listedeki EFT ve Havalelerin Yapılmasını Rica Ederiz.” yazısı ve Dernek Başkanı İbrahim YILDIRIR, Başkan Yardımcısı Soner AR ve Muhasip Üye Ramazan AKYÜZ’ün ismi ile imzasının yer aldığı belgelere de ulaşılmıştır. Yukarıda belirtilen ajanda notları ile havuzdan para aktarılmasına ilişkin belgeler esas alınarak teşebbüslerin yıllara göre havuz paylaşımında rol alma durumu aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 2: Teşebbüslerin Yıllara Göre Havuz Paylaşımına Taraf Olma Durumu

Teşebbüsler	2010 Yılına İlişkin Havuz Paylaşımı ¹²	2011 Yılına İlişkin Havuz Paylaşımı	2012 Yılına İlişkin Havuz Paylaşımı	2013 Yılına İlişkin Havuz Paylaşımı
Özel Saray MTSK	X	X	X	
Özel Can MTSK		X	X	X
Özel Lider MTSK	X	X	X	X
Özel Ar MTSK ¹³				X
Özel Başarı MTSK	X	X	X	X
Özel Aksaray MTSK	X	X	X	X
Özel Çağdaş MTSK	X	X		X
Özel Cem MTSK	X	X	X	X
Özel Zümrüt MTSK	X	X	X	X
Özel Yiğit Can MTSK	X	X		
Özel Elif MTSK	X	X		X
Özel Kariyer MTSK	X	X		
Özel Aker MTSK	X	X	X	X
Özel Sonar MTSK	X	X		X
Özel Zirve MTSK	X	X		
Özel Anadolu MTSK			X	X
Özel Seçkin MTSK			X ¹⁴	X

Kaynak: Teşebbüslerden Elde Edilen Belgeler

¹¹ Her belgede farklı miktar yer almaktadır.

¹² 2010 yılında havuz paylaşımına ilişkin teşebbüslerin imzalarının bulunduğu bir belge bulunmamakla birlikte Dernek Başkanı İbrahim YILDIRIR, Dernek Başkan Yardımcısı Soner AR ve Muhasip Üye Ramazan AKYÜZ’ün imzalarının bulunduğu 2010 yılının havuz paylaşımını gösteren çizelgelerden hareketle 2010 yılına ilişkin havuz paylaşımına taraf olan teşebbüsler tespit edilmiştir. Ayrıca 2011 yılına ilişkin olarak da benzer çizelgeler elde edilmiştir.

¹³ 2013 yılına ilişkin bazı paylaşım belgelerinde her ne kadar Ar MTSK yerine Yaz-ar MTSK adı geçse de söz konusu tarihte işletme adının Ar MTSK olması nedeniyle tabloya da bu şekilde aktarılmıştır.

¹⁴ Havuz paylaşımına ilişkin ajanda notlarında teşebbüs adına herhangi bir imza bulunmamakla birlikte havuzdan teşebbüsün payına düşen miktar yer almaktadır.

- (63) Yukarıda yer verilen 08.04.2008 tarihli Tutanak'ın (**Belge 1**) incelenmesi sonucunda Özel Saray MTSK, Özel Can MTSK, Özel Lider MTSK, Özel Yaz-Ar MTSK ve Özel Başarı MTSK yetkililerinin 08.04.2008 tarihinde yaptıkları toplantıda Aksaray il merkezinde faaliyet gösteren sürücü kurslarının gelirlerinin bir havuzda toplanması ve daha sonra kurslar arasında paylaşılması hususlarında anlaştıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- (64) Yukarıda yer verilen 23.05.2008 tarihinde yapılan toplantıya ilişkin tutanağın (**Belge 2**) incelenmesi sonucunda 2008 yılı Mayıs ayında Özel Yiğit Can MTSK, Özel Ar MTSK, Özel Çağdaş MTSK, Özel Aksaray MTSK, Özel Başarı MTSK ve Özel Cem MTSK yetkililerinin Özel Can MTSK, Özel Lider MTSK ve Özel Şişman MTSK'ya havuzdan para aktarılması hususunda anlaştıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- (65) **Belge 3-4**'ten ise, 2011 yılında Özel Aker MTSK, Özel Aksaray MTSK, Özel Başarı MTSK, Özel Cem MTSK, Özel Can MTSK, Özel Çağdaş MTSK, Özel Elif MTSK, Özel Lider MTSK, Özel Kariyer MTSK, Özel Saray MTSK, Özel Sonar MTSK, Özel Şişman MTSK, Özel Yaz-Ar MTSK, Özel Zirve MTSK ve Özel Zümrüt MTSK yetkililerinin kursiyerlerden toplanacak ücretlerin sürücü kursları arasında dağıtımını sağlamak amacıyla ayrıntılı düzenlemeler yaptıkları, ehliyet türü bazında fiyatlar ile ödeme koşulları ve her bir ehliyet türü için havuza aktarılacak miktarı belirledikleri anlaşılmıştır.
- (66) Buna ek olarak **Belge 7**, 2012 yılında Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK), Ahmet PEKTAŞ (Özel Saray MTSK), İbrahim YILDIRIR (Özel Çağdaş MTSK), Ramazan AKYÜZ (Özel Aker MTSK), Suat BİLGAY (Özel Ar MTSK), Nafis TÜLEK (Özel Cem MTSK) ve Orhan SEVİNÇ'in (Özel Başarı MTSK) kurs ücretleri, ödeme koşulları ve kurslar tarafından havuz sistemine aktarılacak miktarı belirlediklerini göstermektedir.
- (67) **Belge 8**'nin incelenmesi sonucunda, 2013 yılında yapılan toplantılar ile İbrahim YILDIRIR (Özel Çağdaş MTSK), Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK), Ahmet PEKTAŞ (Özel Saray MTSK), Orhan SEVİNÇ (Özel Başarı MTSK), Gökhan TAŞAL (Özel Lider MTSK) ve Ramazan AKYÜZ'ün (Özel Aker MTSK) kurslar tarafından Dernek'e yatırılacak depozitolar ve verilecek senetler; İbrahim YILDIRIR (Özel Çağdaş MTSK), Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK), Ahmet PEKTAŞ (Özel Saray MTSK), Orhan SEVİNÇ (Özel Başarı MTSK), Ramazan AKYÜZ (Özel Aker MTSK), Suat BİLGAY (Özel Ar MTSK), Yavuz YILMAZ (Özel Zirve MTSK), Yalçın ÇAKMAK (Özel Elif MTSK), Bayram ÇAR (Özel Zümrüt MTSK) ve Nafis TÜLEK'in (Özel Cem MTSK) kursiyer kayıtlarının Dernek'te yapılması hususlarında anlaştıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- (68) Ajanda notları ve havuzdan para aktarılmasına ilişkin belgeler (**Belge 9, 10**) ile Dernek'te elde edilen sürücü kurslarına ait teslimat makbuzları ve kursiyer ödeme bilgilerinin incelenmesi sonucunda, **Belge 1-8** ile oluşturulan havuz sisteminin 2010-2013 yılları arasında uygulandığı, kursiyer ücretlerinin Dernek tarafından toplanarak belirli kurallar çerçevesinde Özel Saray MTSK, Özel Can MTSK, Özel Lider MTSK, Özel Ar MTSK, Özel Başarı MTSK, Özel Aksaray MTSK, Özel Çağdaş MTSK, Özel Cem MTSK, Özel Zümrüt MTSK, Özel Yiğit Can MTSK, Özel Elif MTSK, Özel Kariyer MTSK, Özel Aker MTSK, Özel Sonar MTSK, Özel Zirve MTSK, Özel Anadolu MTSK ve Özel Seçkin MTSK'ya dağıtıldığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (69) Yukarıda yer verilen inceleme ve değerlendirmeler ışığında, Aksaray il merkezinde faaliyet gösteren Özel Aker MTSK, Özel Cem MTSK, Özel Çağdaş MTSK, Özel Aksaray MTSK, Özel Anadolu MTSK, Özel Yaz-Ar MTSK, Özel Ar MTSK, Özel Başarı MTSK, Özel Yiğit Can MTSK, Özel Can MTSK, Özel Elif MTSK, Özel Kariyer MTSK, Özel Seçkin MTSK, Özel Lider MTSK, Özel Saray MTSK, Özel Sonar MTSK, Özel Zirve MTSK, Özel Zümrüt MTSK ve Özel Şişman MTSK'nın ehliyet türü bazında fiyatlar ile ödeme koşullarını

belirlemeleri, kursiyerlerden elde edilen gelirin bir havuzda toplanarak sürücü kursları arasında dağıtılması hususlarında anlaştıkları ve havuza ilişkin anlaşmaların uygulamaya konulduğu anlaşılmaktadır. Teşebbüslerin anılan eylemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde örnek niteliğinde sayılmış olan "*mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi*" durumu ile örtüştüğü, dolayısıyla teşebbüsler arası akdedilen söz konusu sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti bozucu bir anlaşma niteliğinde olduğu değerlendirilmektedir. Söz konusu anlaşma fiyat tespitini içermesi nedeniyle, Rekabet Hukuku bağlamında kartel olarak nitelendirilmiştir.

- (70) Bilindiği üzere Rekabet Hukuku'nda yasaklanan rekabeti bozucu anlaşma türlerinin başında kartel anlaşmaları gelmektedir. Karteller, fiyatı ve kârı arttırmak amacıyla rakip teşebbüsler arasındaki uzlaşmalardır. Uygulamada, bu durum, genellikle, fiyat tespiti, arz miktarının kısıtlanması, pazar paylaşımı, müşteri veya bölgelerin bölüşümü, ihalelerde danışıklı hareket edilmesi veya bunların bileşimi ile gerçekleştirilmektedir. Karteller rekabeti sınırlamakla birlikte telafi niteliğinde herhangi bir somut fayda ortaya çıkarmamaktadırlar. Aksine fiyatların rekabetçi seviyenin üzerine çıkmasını sağladıklarından, tüketicilere ve topluma zarar vermektedir. Fiyat artışı neticesinde tüketiciler ya hizmeti hiç satın alamamakta ya da aynı mal veya hizmeti daha yüksek bir fiyattan satın almaktadırlar. Bu şekilde tüketici refahında ve dolayısıyla toplumsal refahta bir azalma gerçekleşirken sadece kartel üyelerinin refahında bir artış olmaktadır.
- (71) Kartellerin ortaya çıkardığı zararlar yalnızca tüketicilerin refahındaki azalmayla da sınırlı değildir. Karteller üyeleri üzerindeki maliyetleri azaltmak ve yenilikler yapmak yönündeki baskıları azalttığından, başka birtakım iktisadi, sosyal, kültürel ve siyasi problemler de doğurmaktadır. Bu çerçevede; enflasyonun artması, etkinliğin ortadan kalkması, aynı sektörde hukuka uygun biçimde rekabet etmek isteyen ve/veya kartel konusu ara ürün niteliğinde ise bunun alıcısı konumundaki teşebbüslerin zarara uğraması daha kaliteli ürünün, daha az fiyatla, daha çok kişi tarafından satın alınamaması nedeniyle sosyal problemler oluşması, girişimciliğin azalması ve halkın serbest piyasa ekonomisine olan güveninin sarsılması, kartellerin ortaya çıkardığı diğer zararlar olarak sayılabilir.
- (72) Bu çerçevede, soruşturmaya konu rekabet ihlallerine ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında re'sen muafiyet değerlendirmesi yapılması durumunda, söz konusu davranışların "*mal veya hizmetlerin üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması*" gibi bir sonuç doğurmadığı gibi soruşturmaya konu eylemler sonucu ortaya çıkan faydanın tamamen kartel üyeleri lehine etki doğurması sebebiyle ve daha da önemlisi başta soruşturmaya taraf teşebbüslerin müşterileri olmak üzere, toplumun bu uygulamalardan büyük oranda zarar görmesi nedenleriyle söz konusu anlaşmaların muafiyet alamayacağı kanaatine varılmıştır.
- (73) Dosya kapsamında, haklarında soruşturma açılan teşebbüslerin 2009 yılına ilişkin birlikte fiyat ve ödeme koşullarını belirledikleri veya havuz oluşturduklarını gösteren herhangi bir belgeye ulaşılmamıştır. Bununla birlikte, 2008, 2011, 2012 ve 2013 yıllarına ilişkin rekabeti bozucu anlaşmaların içeriğinin benzer olduğu, 2010-2013 yılları arasında havuz paylaşımının yapıldığını gösteren belgeler bulunduğu görülmektedir.
- (74) Ceza Yönetmeliği'nin 4. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde "*...Temel para cezası, Kanunun 4 üncü veya 6 ncı maddelerinde yasaklanmış, piyasa, nitelik ve kronolojik süreç olarak birden fazla bağımsız davranışın saptanması halinde, her bir davranış için ayrı ayrı hesaplanır.*" hükmü yer almaktadır.

- (75) Dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgelerin, yukarıda yer verilen 2008 ve 2010-2013 yıllarına ilişkin rekabeti bozucu anlaşmaların, Ceza Yönetmeliği kapsamında birden fazla bağımsız davranış oluşturduğunun ortaya konulması için yeterli olmadığı kanaatine ulaşılmıştır. Bu nedenle, 2008-2013 yıllarında teşebbüsler arasında yapılan ve uygulamaya geçirildiği anlaşılan rekabet bozucu anlaşmaların tek bir anlaşmanın parçası olarak değerlendirilmesi uygun görülmüştür.

I.4.2. Yapılan Ad Değişiklikleri, Devir İşlemleri ve Sonuçlarına İlişkin Değerlendirme

- (76) Yukarıdaki bölümde Dernek'ten elde edilen belgelerden hareketle sürücü Gerek Aksaray İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve gerekse teşebbüslerden gelen belgelerden yukarıda işletme adı verilen bazı teşebbüslerin ad değiştirdiği, bazılarının faaliyetlerine son verdiği ve bazı işletmelerin ise devir edildiği anlaşılmaktadır. Dosya kapsamında yapılan değerlendirmelerde, tüzel kişiliğin ve (gerçek kişiler açısından) ticari unvanın değiştiği durumlarda devralan tarafın ilgili sürücü kursunu tüm borç ve alacakları ile devraldığı ve bu bağlamda ilgili sürücü kursu bakımından incelenen dönemim tamamında, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında işlenen eylemlerden sorumlu olduğu kabul edilmiştir. Dolayısıyla, hangi tüzel kişiliğin hangi dönemden sorumlu tutulacağına açıklığa kavuşturulması gerekmiştir.
- (77) Aksaray İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gelen belgelerden aşağıdaki sürücü kurslarında kontrol değişikliği yapılmadan, ad değişikliklerinin yaşandığı anlaşılmıştır:
- Özel Yiğit Can MTSK'nın işletme adı Özel Can MTSK,
 - Özel Öz Genç Lider MTSK'nın işletme adı Özel Lider MTSK,
 - Özel Öz Başarı MTSK'nın işletme adı Özel Başarı MTSK
- olarak değiştirilmiştir. Bu teşebbüsler açısından bir tüzel kişilik değişikliği yaşanmaması nedeniyle, söz konusu ad değişikliği işlemlerinin ilgili teşebbüslerin ihlale taraf olma durumunu ve süresini etkilemediği kanaatine ulaşılmıştır.
- (78) Bunun yanı sıra, tüzel kişilik/ticari unvan değişikliği ile sonuçlanan devir işlemleri ve bu şekildeki devir işlemiyle birlikte ad değişikliğinin birlikte gerçekleştiği belirtilen işlemlere ise aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 3: Soruşturma Tarafları Arasındaki Devir İşlemleri

Devir Öncesi İşletme Adı	Devreden Taraf	Devralan Taraf	Devir Tarihi	Devir Sonrasındaki Yeni İşletme Adı
Özel Öztürk MTSK	Nazar Eğitim Öğretim San. ve Tic. Ltd. Şti	Aküz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti. ¹⁵	03.05.2010	Özel Kariyer MTSK
Özel Kariyer MTSK	Aküz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.	Akyüz Kardeşler Eğitim Nakliyat İnş. Otomotiv Turizm San ve Tic. Ltd. Şti.	13.05.2011	Özel Seçkin MTSK
Özel Yaz-ar MTSK ¹⁶	Yaşar AR	Çakıroğlu Eğitim Reklam Gıda Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti.	29.06.2011	Özel Ar MTSK
Özel Aksaray MTSK	Mustafa ÜNSAL	Fazlı AĞIRDICI	17.12.2012	-
Özel Anadolu MTSK	Başarı Can Öğretim Eğitim Hizmetleri İnş. Hafriyat San. ve Tic. Ltd. Şti.	Aküz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.	06.12.2011	-
Özel Anadolu MTSK	Aküz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.	Mansur ALTINDAL	17.12.2012	-
Özel Cem MTSK	Nafis TÜLEK	Genç Gözde Eğitim ve Öğretim Hizm. Ltd. Şti.	12.03.2013	-

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Belgeler ve Ticaret Sicil Gazetesi

- (79) Ayrıca İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden edinilen bilgiye göre Ali İker ŞİŞMAN, 06.02.2013 tarihinde Özel Şişman MTSK'nın faaliyetlerine son vermiştir.
- (80) Yukarıda sunulan bilgiler çerçevesinde, hangi tüzel kişiliğin veya gerçek kişi tacirin ne kadar süreyle ilgili pazarda faaliyet gösterdiği de dikkate alınarak edilen belgelerden hareketle ihlale taraf olma süresinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Tablo 3'ten, soruşturma taraflarından Aküz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti., Yaşar AR ve Mustafa ÜNSAL, Başarı Can Öğretim Eğitim Hizmetleri İnş. Hafriyat San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin işlettikleri sürücü kursunu devrettikleri görülmektedir. Bu nedenle söz konusu bu teşebbüslerin ihlale taraf olma süreleri devralan teşebbüslerin ihlale taraf olma sürelerine eklenerek devralan teşebbüsler açısından tek bir süre hesaplanmıştır. Bu çerçevede her bir teşebbüs bazında dosya kapsamında elde edilen belgelerin tarihine göre hesaplanan sürücü kursları arasındaki anlaşmaya taraf olma süresine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

¹⁵ 13.10.2010 tarih ve sayılı 7668 nolu Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi kayıtlarına göre Nazar Eğitim Öğretim San. ve Tic. Ltd. Şti. şeklindeki şirket unvanı bu tarih itibarıyla Aküz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti. olarak değiştirilmiştir. Dolayısıyla, söz konusu teşebbüs açısından ihlalin süresi belirlenirken tüzel kişiliğin başladığı 13.10.2010 tarihi esas alınmıştır.

¹⁶ Dosya kapsamında elde edilen bilgilere göre Özel Yaz-ar MTSK 29.06.2011 tarihinde devredildikten sonra işletme adı Özel Ar MTSK olarak değiştirilmiştir. Dolayısıyla söz konusu tarihten önceki anlaşmaların tarafının Yaz-ar MTSK, bu tarihten sonraki anlaşmaların tarafının ise Ar MTSK olduğu kabul edilmiştir.

Tablo 4: Teşebbüslerin Anlaşmaya Taraf Olma Yılları ve Süreleri

	Teşebbüs Adı	Teşebbüs Hakkındaki Belgelerin Tarihi	Süre (Yıl)¹⁷
1	Aker Eğitim Hizmetleri Temz. Nakliyat İnş. Turizm ve San. Ltd. Şti. (Özel Aker MTSK)	2010-2013	4
2	Nafis TÜLEK (Özel Cem MTSK)	2008-2013	<5 ¹⁸
3	Çağdaş Sürücü Kursları Özel Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Çağdaş MTSK)	2008-2013	<5 ¹⁹
4	Lider Sürücü Kursu Öğretim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Lider MTSK)	2008-2013	<5 ²⁰
5	Saray Eğitim Turizm İnş. Tic. Ltd. Şti. (Özel Saray MTSK)	2008-2012	<5 ²¹
6	Sonar Eğitim Gıda İnş. Petrol Turizm San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Sonar MTSK)	2010-2013	4
7	Zirvem Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Zirve MTSK)	2010-2013	4
8	Özel Zümrüt Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Ltd. Şti. (Özel Zümrüt MTSK)	2010-2013	4
9	Elif Sürücü Kursu Nakliye Eğitim Bilg. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Elif MTSK)	2010-2013	4
10	Ali İlker ŞİŞMAN (Özel Şişman MTSK)	2011	<1
11	Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK)	2013	>1
12	Mansur ALTINDAL (Özel Anadolu MTSK)	2013	>1
13	Çakıroğlu Eğitim Reklam Gıda Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Ar MTSK)	2011-2013	<3
14	Başarı Sürücü Kursları Nak. Bilgisayar Hiz. İşlt. Eğt. Öğrt. Hiz. Otom. San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Başarı MTSK)	2008-2013	<5
15	Yiğitcan Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Can MTSK)	2008-2013	<5
16	Akyüz Kardeşler Eğitim Nakliyat İnş. Otomotiv Turizm San ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Seçkin MTSK)	2012-2013	>1
Kaynak: Yerinde İncelemede Elde Edilen ve Teşebbüslerden Gelen Belgeler			

- (81) Hakkında soruşturma açılan taraflardan yukarıdaki tabloda yer almayan Başarı Can Öğretim Eğitim Hizmetleri İnş. Hafriyat San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Anadolu MTSK) tarafından yapılan birinci yazılı savunmada, teşebbüsün Özel Anadolu MTSK'yi 24.10.2011 tarihinde kurduğu ve Aksaray 2. Noterliği'nin 06.12.2011 tarih ve 19135 yev. nolu işletme Hakkının Devri Sözleşmesiyle de sattığı belirtilmektedir. Bahse konu 24.10.2011-06.12.2011 tarihleri arasında ise söz konusu teşebbüsün veya sürücü kursunun anlaşmaya taraf olduğunun gösterir herhangi bir belge bulunmamaktadır. Bu çerçevede, soruşturma taraflarından Başarı Can Öğretim Eğitim Hizmetleri İnş. Hafriyat

¹⁷ Süre olarak verilen tam sayılar (4 yıl) yaklaşık sürelerdir. Bu sürenin yuvarlanması, 'Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik' açısından sonucu değiştirmemektedir.

¹⁸ Özel Cem MTSK'nın 12.03.2013 tarihinde devredilmesi nedeniyle süre hesaplanırken Belge 1'in tarihi olan 08.04.2008 tarihi ile 01.02.2013 tarihli havuz paylaşım belgesi dikkate alınmıştır.

¹⁹ Teşebbüsün adı Belge 1'de yer almadığından süre hesaplanırken Belge 2'nin tarihi 23.05.2008 ile Belge 8'in tarihi 12.03.2013 dikkate alınmıştır.

²⁰ Süre hesaplanırken Belge 1'in tarihi olan 08.04.2008 tarihi ile Belge 8'in tarihi 12.03.2013 dikkate alınmıştır. Benzer durum Başarı MTSK ve Can MTSK açısından da geçerlidir.

²¹ 2008 yılına ilişkin Belge 1'in tarihi olan 08.04.2008 tarihi ile 2012 yılına ilişkin havuz paylaşımı belgesi olan 17.01.2012 tarihi dikkate alınmıştır.

San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine dair herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır.

- (82) Diğer yandan benzer bir durum, hakkında soruşturma açılan taraflar arasında yer almayan ancak 12.03.2013 tarihinde Özel Cem MTSK'yı Nafis TÜLEK'ten devralan Genç Gözde Eğitim ve Öğretim Hizm. Ltd. Şti. açısından da geçerlidir. 23.03.2013 tarihli Karar başlıklı belgede (**Belge 8**) Nafis TÜLEK'in imzası bulunmaktadır. Buna karşın Nafis TÜLEK, yaptığı birinci yazılı savunmada işletmeyi devrettiği tarih itibarıyla söz konusu sürücü kursu ile ticari ilişkisinin kalmadığını ifade etmiştir. Bu çerçevede, söz konusu belgede tek başına Nafis TÜLEK'in imzasının bulunmasının Genç Gözde Eğitim ve Öğretim Hizm. Ltd. Şti.'nin de anlaşmanın bir parçası olduğu sonucuna ulaşmak için yeterli olmadığı kanaatine ulaşılmıştır. Zira Özel Cem MTSK'ya ilişkin olarak 12.03.2013 tarihi sonrası ait olan başka bir belgeye ulaşılmamıştır. Bu kapsamda, Genç Gözde Eğitim ve Öğretim Hizm. Ltd. Şti.'nin de 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine dair bir tespit yapılamamıştır.

I.4.3. Teşebbüslerin Savunmalarına Yönelik Değerlendirmeler

I.4.3.1. Teşebbüslerin Ortak Olan Savunmalarının Birlikte Değerlendirilmesi

- (83) Soruşturmanın, Başarı Can Öğretim Eğitim Hizmetleri İnş. Hafriyat San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Anadolu MTSK-Başarı Can) haricindeki diğer tüm taraflarının gönderdikleri ilk yazılı savunmalarında yer alan beş temel savunmanın ortak olduğu görülmüştür. Aşağıdaki bölümde, Özel Aker MTSK, Nafis TÜLEK (Özel Cem MTSK), Özel Çağdaş MTSK, Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK), Özel Anadolu MTSK-Aköz Özel Eğitim, Mansur ALTINDAL (Özel Anadolu MTSK), Yasar AR (Özel Yaz-Ar MTSK), Özel Ar MTSK, Özel Başarı MTSK, Özel Can MTSK, Özel Elif MTSK, Özel Kariyer MTSK, Özel Seçkin MTSK, Özel Lider MTSK, Özel Saray MTSK, Özel Sonar MTSK, Özel Zirve MTSK, Özel Zümrüt MTSK, Ali İlker ŞİŞMAN (Özel Şişman MTSK) ve Mustafa ÜNSAL(Özel Aksaray MTSK) tarafından yapılan söz konusu ortak savunmalar ele alınmıştır.

I.4.3.1.1. Soruşturma Açılmasına Dayanak Olan Tüm Bilgi ve Belgelerin Raportörlere Hiçbir Engel Çıkartılmadan Teslim Edildiği, Bu Konuda Görevlilere Yardımcı Olunduğu ve İnceleme Esnasında Herhangi Bir Olumsuzluk Yaşanmadığı Yönündeki Savunmaların Değerlendirilmesi

- (84) Yukarıda belirtilen sürücü kursları tarafından yapılan yazılı savunmalarda, Dernek'te yapılan yerinde incelemede soruşturma açılmasına dayanak olan tüm belgeler ve bilgiler hatta tutulmuş olan el yazmalı notların bile ön soruşturmayı yürüten görevlilere hiçbir engel çıkartılmadan teslim edilmiş ve fotokopi almasının sağlandığı, bu konuda herhangi bir olumsuzluğun yaşanmadığı belirtilmektedir.
- (85) Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in (Ceza Yönetmeliği) 7/1. maddesinde hafifletici unsurlar "*Temel para cezası, yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi haricinde incelemeye yardımcı olunması, ihlalde kamu otoritelerinin teşvikinin veya diğer teşebbüslerin zorlamasının bulunması, zarar görenlere gönüllü olarak tazminat ödenmesi, diğer ihlallere son verilmesi, ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının çok düşük olması gibi haller ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliği tarafından ispatlanırsa 1/4 ile 3/5 arasında indirilebilir.*" şeklinde düzenlenmektedir.
- (86) Yukarıda görüldüğü üzere yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi haricinde incelemeye yardımcı olunması Ceza Yönetmeliği'nde hafifletici unsur olarak sayılmıştır. Ancak savunmada iddia olunan ise, raportörler inceleme yaparken herhangi bir engel

çıkartılmadığıdır. Yerinde inceleme yapma yetkisi ve teşebbüslerin inceleme esnasındaki yükümlülükleri 4054 sayılı Kanun'da açıkça belirtilmektedir.

- (87) Bu bağlamda, Kanun'un 15. maddesine göre, *"Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin:*

- a) Defterlerini, her türlü evrak ve belgelerini inceleyebilir ve gerekirse suretlerini alabilir,*
- b) Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir,*
- c) Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir.*

İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idarî para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundurlar. İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür."

- (88) Ayrıca, Kanun'un 44. maddesinde, *"Kurul adına hareket eden ve Kurul tarafından belirlenip görevlendirilen raportörlerden oluşan bir heyet, soruşturma safhasında bu Kanunun 14 üncü maddesinde düzenlenen bilgi isteme ve 15 inci maddesinde düzenlenen yerinde inceleme yetkilerini kullanabilir. Belirlenen bu süre içinde lüzum gördükleri evrakın gönderilmesini ve her türlü bilginin verilmesini taraflardan ve ilgili diğer yerlerden isteyebilir..."* hükmü yer almaktadır.

- (89) 4054 sayılı Kanunun 16. maddesinde ise;

"Kurul, teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerine;

...

d) Yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması,

...

*hallerinden..., (d) bendinde belirtilenler için ise aynı şekilde saptanacak olan gayri safi gelirlerinin **binde beşi** oranında idarî para cezası verir. Ancak bu esasa göre belirlenecek ceza onbin Türk Lirasından az olamaz."*

hükmü yer almaktadır.

- (90) Dolayısıyla 4054 sayılı Kanun ile raportörlere, teşebbüslerde yerinde inceleme yapma yetkisi verilmiş ve bu yetkinin kullanılmasının engellenmesi veya zorlaştırılması durumunda ceza uygulanması gerektiği öngörülmüştür. Bu çerçevede, teşebbüslerin savunmalarında belirttikleri şekilde raportörlere engel olunmaması ve istenen belgelerin sunulması durumu 4054 sayılı Kanun ile teşebbüslerin yasal yükümlülüğü olarak görülmektedir. Bunun haricinde incelemeye yardımcı olunması hali mevcut durumda söz konusu olmayıp, bu anlamda hafifletici unsur olarak kabul edilebilecek bir husus oluşturmamaktadır.

1.4.3.1.2. Derneğin Kuruluş Amacının Sürücü Adaylarının İyi Bir Eğitim Almasını Sağlamak, Sürücü Kursları Arasındaki İletişimi Kurmak ve Eğitim Kalitesini Yükseltmek Olduğu, Paraya Yönelik Bir Kuruluş Olmadığı Yönündeki Savunmaların Değerlendirilmesi

- (91) Soruşturma tarafları ayrıca, Aksaray merkezde kurulan Aksaray Sürücü Kursları ve Eğitimcileri Derneğinin kuruluş amacının sürücü adaylarının iyi bir eğitim almasını sağlamak, sürücü kursları arasındaki iletişimi kurmak ve eğitim kalitesini yükseltmek olduğu, paraya yönelik bir kuruluş olmadığı ve bunun dernek tüzüğüne incelenmesinden anlaşılacağını iddia etmektedir.

- (92) Raporun, teşebbüs eylemlerinin değerlendirildiği bölümünde ayrıntılı olarak belirtildiği üzere, derneğin resmi kayıtlardaki kuruluş amacından bağımsız olarak soruşturmaya taraf teşebbüsler tarafından yapılan anlaşmaların esas amacı teşebbüsler arasındaki fiyat rekabetinin ortadan kaldırılmasıdır. Zira soruşturmaya dayanak oluşturan belgelerden teşebbüslerin fiyatları belirlemek ve belirlenen fiyatları etkin bir şekilde uygulamak amacıyla anlaşmaları açıktır.

1.4.3.1.3. Yerinde İncelemede Elde Edilen Sözleşmelerin Fiilen Uygulanmadığı, Adaylardan Tahsil Edilen Ücretlerin Tümünün Anlaşmalarda Belirlenen Fiyatla Aynı Olmadığı ve Bu Hususun İlgili Vergi Kayıtlarından Anlaşılabilceği Yönündeki Savunmaların Değerlendirilmesi

- (93) Yukarıda belirtilen sürücü kursları tarafından yapılan yazılı savunmalarda, her ne kadar dernekte Aksaray merkezde bulunan sürücü kurslarıyla ilgili sözleşmeler bulunmuş ise de sözleşmelerin hiçbir zaman uygulanmadığı, ayrıca fiilen adaylara uyguladıkları ücretlerin bazılarında anılan anlaşmalarda belirlenmiş fiyatların aksine farklılaşma olduğu ve bu durumun da sürücü kursu vergi kayıtları incelenerek teyit edilebileceği belirtilmiştir.
- (94) Öncelikle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde düzenlenen ihlalin tespiti açısından, rakip teşebbüsler arasında yapılan anlaşmada rekabeti bozucu amacın bulunması yeterli olup söz konusu amacın tespit edilmesi halinde ayrıca rekabeti bozucu etkinin ve dolayısıyla zararın ortaya konulmasına gerek bulunmamaktadır. Nitekim Rekabet Kurulu'nun, Adıyaman LPG²², Ege Çimento²³, İstanbul Ekmek²⁴, PUIS/TABGİS²⁵, Yonga Levha I²⁶, Yonga Levha II²⁷, Ege Çimento II²⁸, Ege Hazır Beton²⁹, Ankara Ekmek II³⁰, Bartın Otobüs³¹, Manisa Kuyumcular³², Şanlıurfa Kuyumcular³³ gibi pek çok kararında da bu husus açıkça ifade edilmiştir. Dolayısıyla bir an için soruşturmaya konu anlaşmaların uygulanmadığı kabul edilse bile bu durum, ihlali ve teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun kapsamındaki sorumluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.
- (95) Diğer taraftan raporun, teşebbüs eylemlerinin değerlendirildiği bir önceki bölümünde soruşturmaya taraf teşebbüsler tarafından yapılan anlaşmaların temel amacının fiyat rekabetini ortadan kaldırmak olduğu açıkça ortaya konulmuştur. Ayrıca 2008 yılında başlayan anlaşmanın başarılı şekilde uygulanarak fiyat birlikteliğinin sağlanması amacıyla teşebbüsler tarafından inceleme yetkililerinin tayin edilmesi ve oluşturulan havuz sisteminden ödemelerin yapılması hususları da anlaşmaların hayata geçirildiğini göstermektedir.

1.4.3.1.4. Derneğin Soruşturmaya Konu İddiaların Aksine Hukuka Uygun ve Makul Amaçlar İçin Kurulduğu Yönündeki Savunmaların Değerlendirilmesi

- (96) Bahse konu sürücü kursları üyesi oldukları Derneğin kuruluş amacının; sürücü adaylarına verilen eğitim hizmeti kalitesini yükseltmek, sürücü kursları arasında iletişimi sağlamak ve

²² Adıyaman LPG, 26.11.1998 tarih ve 93/750-159 sayılı karar.

²³ Ege Çimento I, 17.06.1999 tarih ve 99-30/276-166(a) sayılı karar.

²⁴ İstanbul Ekmek, 27.10.1999 tarih ve 99-49/536-337 sayılı karar.

²⁵ PUIS/TABGİS, 18.09.2000 tarih ve 00-35/392-219 sayılı karar.

²⁶ Yonga Levha I, 06.09.2002 tarih ve 02-53/685-278 sayılı karar.

²⁷ Yonga Levha II, 25.02.2003 tarih ve 03-12/135-63 sayılı karar.

²⁸ Ege Çimento II, 02.12.2004 tarih ve 04-77/1108-277 sayılı karar.

²⁹ Ege Hazır Beton, 02.12.2004 tarih ve 04-77/1109-278 sayılı karar.

³⁰ Ankara Ekmek II, 18.01.2005 tarih ve 05-06/52-21 sayılı karar.

³¹ Bartın Otobüs, 26.12.2006 tarih ve 06-94/1191-357 sayılı karar.

³² Manisa Kuyumcular, 28.03.2007 tarih ve 07-28/255-88 sayılı karar.

³³ Şanlıurfa Kuyumcular, 28.03.2007 tarih ve 07-28/256-89 sayılı karar.

adaylardan üye kurslar hakkında gelebilecek şikayetleri ilgili kursu dernek olarak uyarmak suretiyle sonlandırmak olduğunu, eğitim dışında herhangi bir maddi amacın dernekçe güdülmediğini ve tüm bu hususların dernek tüzüğü incelendiği takdirde saptanabileceğini belirtilmiştir.

- (97) 4054 sayılı Kanunun "Amaç" başlıklı birinci maddesinde yer verildiği üzere Kanunun amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamaktır.
- (98) Bu çerçevede, teşebbüslerce derneğin kuruluş amacına gerekçe olarak sunulan eğitim odaklı yapısal sorunların, sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerin rekabeti bozucu faaliyetleriyle değil etkin bir düzenleme ve denetim mekanizması ile giderilmesi gerekmektedir. Bu sorunların soruşturmaya konu olayda görüldüğü gibi sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerce rekabetin kısıtlanmasına yol açan bir yöntemle çözülmeye çalışılması durumunda, mevcut sorunlara ek olarak toplumsal refah kaybına yol açan ayrı bir sorun daha yaratılmış olmaktadır. Dolayısıyla, teşebbüslerin rekabeti bozucu uygulamalarına, sektörel birtakım sorunları mazeret olarak sunmaları, 4054 sayılı Kanun kapsamındaki sorumluluklarını ortadan kaldırmamaktadır.

1.4.3.1.5 Yapılan Anlaşmalarda Belirlenen Kurs Ücretlerinin Milli Eğitim Bakanlığı Bilgilendirilmek Suretiyle Belirlendiği Savunmaların Değerlendirilmesi

- (99) Sürücü kursları tarafından yapılan yazılı savunmalarda teşebbüsler, kendi şirketleri adına cari yıl için uygulayacakları sürücü kursu ücretlerini azami haddenden Milli Eğitim Bakanlığı'na bildirdiklerini, Bakanlığın sitesinde de ilan edilen ücretlerin ilan çıktısından bir suret olarak kendi kurslarındaki ilan tahtasına astıklarını ve bu hususu aynı zamanda İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne de bildirdiklerini, dolayısıyla ücrete ilişkin süreçlerin tamamen aleni işlediğini ve ayrıca ilan edilen ücretlerden hiçbir zaman sapsadıklarını belirtmişlerdir.
- (100) Raporun teşebbüslerden elde edilen belgelerin değerlendirildiği ilgili kısmında da belirtildiği üzere soruşturmaya taraf teşebbüsler kurs ücretlerini tespit etmek amacıyla çeşitli zamanlarda anlaşma imzalamışlar ve bu anlaşmaların ekine ise uygulanacak olan fiyatların listesini eklemişlerdir. Dolayısıyla, teşebbüslerin Milli Eğitim Bakanlığına yıllık ücret ilanında bulunmaları, söz konusu anlaşmaların 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eder niteliğini değiştirmemektedir. Ayrıca dosya kapsamında, teşebbüslerin fiyat tespiti amacıyla anlaşmaları ve gelirlerin paylaşılması için havuz sistemi oluşturmalarının Milli Eğitim Müdürlüğü'nün talimatı doğrultusunda veya bilgisi dahilinde gerçekleştiğine ilişkin bir bilgi veya bu yönde yapılmış bir savunma da mevcut değildir.
- (101) Teşebbüslerin savunmalarına ek olarak gönderilen ücret ilanlarına bakıldığında ise azami olarak belirlendiği belirtilen saatlik ders ücretlerinin bulunduğu görülmüştür. Ayrıca, 2012-2013 yılı ücret ilanının tüm teşebbüsler ve tüm sertifika tipleri için aynı olması ((....)TL) hususu söz konusu ücretlerin birebir uygulanmasını zorlaştırmaktadır.

1.4.3.1.6. Soruşturma Bildiriminde Yer Alan İddialarla Herhangi Bir İlgilerinin Bulunmadığı, Böyle Bir İlgileri Tespit Edilse Dahî Buna Yönelik Hukuka Aykırılık Bilinç ve Kastı Taşımadıkları Yönündeki Savunmaların Değerlendirilmesi

- (102) Sürücü kursları tarafından yapılan yazılı savunmaların her birinde, işbu soruşturmaya konu ihlal iddiaları ile bir bağlantılarının bulunmadığı belirtilmiş, böylesi bir bağlantı tespit edilse dahi söz konusu ihlalleri bilerek ve isteyerek işlemedikleri ifade edilmiştir.

- (103) Yapılan anlaşmaların hukuka aykırı olduğunun bilinmemesi teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun kapsamındaki sorumluluklarının ortadan kaldırmamaktadır.

I.4.3.1.7. Rekabet Kurulunca Ceza Verilmesine Karar Verilmesi Durumunda Pişmanlığın Göz Önünde Bulundurulması Gerektiği Yönündeki Savunmaların Değerlendirilmesi

- (104) Söz konusu teşebbüsler yazılı savunmalarında işbu soruşturmada isnat edilen ihlaller ile ilgileri bulunmadığını yineleyerek, böyle bir ilgilerinin varlığı saptansa dahi bundan pişmanlık duyduklarını ve yürütülen soruşturmanın ihlal tespiti ile sonuçlanması halinde ise pişmanlık beyanlarının, ekonomik durumlarının güçlüğü ve diğer hafifletici nedenlerle birlikte ceza takdirinde dikkate alınmasını istediklerini belirterek, "Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına Dair Yönetmelik"ten (Pişmanlık Yönetmeliği) yararlanmaları ve cezalarının asgari haddten tayini yönünde karar verilmesini talep etmişlerdir.

- (105) Teşebbüslerin Pişmanlık Yönetmeliği'nden yararlanma talepleri üzerine, teşebbüslere gönderilen yazılar ile teşebbüslerin Pişmanlık Yönetmeliği'nden yararlanılabilmesi için uyulması gereken usul ve koşullara hakkında bilgilendirilmesi sağlanmıştır.

I.4.3.2. Başarı Can-Özel Anadolu MTSK Tarafından Yapılan Savunmanın Değerlendirilmesi

- (106) Başarı Can-Özel Anadolu MTSK yazılı savunmasında, sahip olduğu şirket bünyesinde 24.10.2011 tarihinde kurulan Anadolu Motorlu Taşıt Sürücü Kurslarını Aksaray 2. Noterliği'nin 06.12.2011 tarih ve 19135 yev. nolu işletme Hakkının Devri Sözleşmesiyle satmış olduğunu ve bu nedenle 06.12.2011 tarihinden sonraki ihlallere ilişkin şirket olarak herhangi bir bilgileri bulunmadığını, dolayısıyla 24.10.2011-06.12.2011 tarihleri arasında işbu soruşturmaya konu iddialardan sorumlu tutulamayacağını ve ayrıca yerinde incelemelerden elde edilen anlaşmalarda isminin yer almadığını belirterek hakkında ceza tayin edilmemesini talep etmiştir.

- (107) Anlaşmalarda isminin geçmemesi hususu ile ilgili olarak teşebbüsün sürücü kursu işlettiği 24.10.2011-06.12.2011 tarihleri arasında soruşturmaya konu anlaşmaya taraf olduğuna dair bir belge veya bulgu tespit edilmemiştir. Bu çerçevede teşebbüsün savunması kabul edilmiştir.

I.4.3.3. Özel Can MTSK Tarafından Yapılan Savunmanın Değerlendirilmesi

- (108) Yapılmış olan anlaşmalarda Özel Can MTSK'nın da içerisinde bulunduğu bazı kurumların anlaşmalarının 5 yıldan uzun süre, diğer kursların da 1 yıldan kısa ve 1 yıldan uzun 5 yıldan kısa sürdüğünün tespit edildiği, Aksaray ilinde bulunan sürücü kurslarının devamlı şekilde ve kurumlar olarak ayrı ayrı anlaşmalar yapmadığı ve 5 yıl gibi bir süre değil en fazla 8 ay süren bir anlaşma olduğu, kesinlikle 5 yıl devam eden bir anlaşmanın bulunmadığı iddia edilmiştir.

- (109) 2008-2013 yıllarında teşebbüsler arasında yapılan ve uygulamaya geçirildiği anlaşılan rekabet bozucu anlaşmalar tek bir anlaşmanın parçası olarak değerlendirilmiştir.

I.4.3.4. Bazı Teşebbüslerce Soruşturma Süreci İçinde Gerçekleştirilen Devretme/Devralma İşlemlerine İlişkin Yapılan Savunmaların Değerlendirilmesi

I.4.3.4.1. Özel Aksaray MTSK (Fazlı AĞIRDICI)

- (110) Özel Aksaray MTSK tarafından yapılan yazılı savunmada kursun müdürü Fazlı AĞIRDICI, söz konusu kursun Aksaray 2. Noterliği'nin 17.12.2012 tarih ve 20245 yev. nolu işletme

Hakkının Devri Sözleşmesiyle satın alındığı, bu tarihten önceki durumlarda da aynı işyerinde tam yetki ile kurs müdürlüğü görevini yürütmekte olduğu ve tam yetki kendisinde bulunduğundan bütün sorumluluğun tarafına ait olduğu beyanına yer vererek, kendisinden önce ilgili kursun yetkilisi konumundaki Kurucu Mustafa ÜNSAL'ın ise ihlal iddiaları ile herhangi bir bağlantısının olamayacağını ve yapılmış tüm işlemlerden önce olduğu gibi şimdi de kendisinin sorumlu tutulması gerektiğini ifade etmiştir.

- (111) Soruşturmaya taraf olan Özel Aksaray MTSK'nın 2008, 2011, 2012 ve 2013 yıllarında imzalanan sözleşmelere taraf olduğu ve 2010-2013 yılları arasında havuz paylaşımında yer aldığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda, Fazlı AĞIRDICI tarafından tüm sorumluluğun kendisine ait olduğuna ilişkin yapılan açıklamanın teşebbüsün 17.12.2012 tarihinden önceki sahibinin sorumluluğunu ortadan kaldırmadığı; 2008, 2010 ve 2011 yıllarına ilişkin bahse konu belgeler dikkate alındığında Mustafa ÜNSAL'ın da 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği tespit edilmiştir. Ancak devralma işleminin gerçekleştirildiği durumlarda devreden teşebbüs için ayrı bir cezai yaptırım uygulanmasına gerek olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

I.4.3.4.2. Aköz Özel Eğitim (Özel Anadolu MTSK)

- (112) Özel Anadolu MTSK tarafından yapılan yazılı savunmada, söz konusu kursun Aksaray 2. Noterliğinin 06.12.2011 tarihinde İşletme Hakkının Devri Sözleşmesiyle satın almış olduğunu ve bu tarihten önceki durumlardan şirket olarak herhangi bir bilgileri bulunmadığını belirterek, tarafına ceza tayin edilmemesini talep etmiştir.

I.4.3.4.3. Aköz Özel Eğitim (Özel Kariyer MTSK)

- (113) Özel Kariyer MTSK tarafından yapılan yazılı savunmada, belirtilen sürücü kursunun Aksaray 2. Noterliğinin 03.05.2010 tarihli Limited Şirket Hisse Devri Sözleşmesiyle satın alınmış olduğunu ve bu tarihten önceki durumlardan şirket olarak herhangi bir bilgileri bulunmadığını belirterek, tarafına ceza tayin edilmemesini talep etmiştir.

I.4.3.4.4. Akyüz Kardeşler (Özel Seçkin MTSK)

- (114) Özel Seçkin MTSK tarafından yapılan yazılı savunmada, belirtilen sürücü kursunun Aksaray 2. Noterliğinin 13.05.2011 tarih ve 07549 yev. nolu Limited Şirket Hisse Devri Sözleşmesiyle satın alınmış olduğunu ve bu tarihten önceki durumlardan şirket olarak herhangi bir bilgileri bulunmadığını belirterek, tarafına ceza tayin edilmemesini talep etmiştir.

I.4.3.4.5. Nafis TÜLEK (Özel Cem MTSK)

- (115) Nafis TÜLEK (Özel Cem MTSK) tarafından yapılan yazılı savunmada, belirtilen sürücü kursunu Aksaray 3. Noterliğinin 12.03.2013³⁴ tarih ve 02472-73 yev. nolu İşletme Hakkının ve Ruhsatın Devri Sözleşmesiyle Genç Gözde Eğitim ve Öğretim Hizm. Ltd. Şti.'ye devrettiğini ve bu tarih itibarıyla söz konusu sürücü kursu ile ticari ilişkisinin kalmadığını ifade etmiştir.

I.4.3.4.6. Mansur ALTINDAL (Özel Anadolu MTSK)

- (116) Mansur ALTINDAL (Özel Anadolu MTSK) tarafından yapılan yazılı savunmada, belirtilen sürücü kursunun Aksaray 2. Noterliğinin 17.12.2012 tarih ve 20161-(A) yev. nolu İşletme Hakkının Devri Sözleşmesiyle satın alınmış olduğunu ve bu tarihten önceki durumlardan

³⁴ Savunmada devir tarihi olarak 04.03.2013 tarihi belirtilmişse de savunma ekinde yer verilen Devir Sözleşmesi'nin tarihi olan 12.03.2013 tarihi esas alınmıştır.

şirket olarak herhangi bir bilgileri bulunmadığını belirterek, tarafına ceza tayin edilmemesini talep etmiştir.

I.4.3.4.7. Yaşar AR (Özel Ar MTSK)

- (117) Özel Ar MTSK adına Yaşar AR tarafından yapılan yazılı savunmada, belirtilen sürücü kursunu Aksaray 5. Noterliğinin 29.06.2011 tarihli İşletme Hakkının Devri Sözleşmesiyle Çakıroğlu Eğitim Reklam Gıda Otomotiv Sanayi Ticaret Ltd. Şti.'ye sattığını ve bu tarihten sonraki durumlardan şahsı olarak herhangi bir bilgileri bulunmadığını belirterek, tarafına ceza tayin edilmemesini talep etmiştir. Savunmada ayrıca 2008 yılında anlaşma yaptıkları ancak, bunun sadece anlaşmada kaldığı ve başka tarihte bir anlaşmaya taraf olmadıkları belirtilmektedir.

I.4.3.4.8. Çakıroğlu Eğitim (Özel Ar MTSK)

- (118) Özel Ar MTSK adına Çakıroğlu Eğitim tarafından yapılan yazılı savunmada ise belirtilen sürücü kursunu Aksaray 5. Noterliğinin 29.06.2011 tarihli İşletme Hakkının Devri Sözleşmesiyle satın aldığını ve bu tarihten önceki durumlardan şirket olarak herhangi bir bilgileri bulunmadığını belirterek, tarafına ceza tayin edilmemesini talep etmiştir.
- (119) Yukarıda yer verilen ve Aköz Özel Eğitim'in Özel Anadolu ve Kariyer MTSK'ları, Akyüz Kardeşler'in Özel Seçkin MTSK'yı, Mansur ALTINDAL'ın Özel Anadolu MTSK'yı ve Çakıroğlu Eğitim'in Özel Ar MTSK'yı devralması işlemleri ile Nafis TÜLEK'in Özel Cem MTSK'yı ve Yaşar AR'ın Özel Ar MTSK'yı devretmesi işlemlerinde tüzel kişilik veya devralan taraflar arasında gerçek kişi bulunması durumunda ticari unvanın da değiştiği görülmektedir. Söz konusu işlemler soruşturma kapsamında yapılan değerlendirmelerde dikkate alınarak sadece devralan taraflara cezai yaptırım uygulanmış ve devralma işlemlerinin tarihi, teşebbüsler bazında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin hangi tarihlerde ihlal edildiğinin tespitinde göz önünde bulundurulmamıştır.

I.4.3.4.9. Özel Zümrüt MTSK

- (120) Özel Zümrüt MTSK tarafından yapılan yazılı savunmada, adı geçen sürücü kursunun Aksaray 1. Noterliğinin 09.09.2009 tarih ve 09510 yev. nolu Limited Şirket Hisse Devri Sözleşmesiyle satın alındığını ve bu tarihten önceki durumlardan şirket olarak herhangi bir bilgileri bulunmadığını belirterek, tarafına ceza tayin edilmemesini talep etmiştir.

I.4.3.4.10. Özel Zirve MTSK

- (121) Özel Zirve MTSK tarafından yapılan yazılı savunmada, belirtilen sürücü kursunun Aksaray 3. Noterliğinin 04.03.2013 tarih ve 020472-73 yev. nolu Limited Şirket Hisse Devri Sözleşmesiyle satın alınmış olduğunu ve bu tarihten önceki durumlardan şirket olarak herhangi bir bilgileri bulunmadığını belirterek, tarafına ceza tayin edilmemesini talep etmiştir.
- (122) Özel Zümrüt MTSK ve Özel Zirve MTSK adına yapılan yukarıdaki savunmalarda geçen devralma işlemleri hisse devrini içermekte olup söz konusu işlemlerden sonra herhangi bir tüzel kişilik veya ticari unvan değişikliğinin yapılmadığı görülmektedir. Soruşturma kapsamında incelenen eylemlerden ihlale taraf olunan dönemde nihai olarak ilgili sürücü kursunu işleten tüzel kişilik veya tacir sorumlu tutulduğundan hisse devri niteliğindeki söz konusu devir işlemleri dikkate alınmamıştır.

I.4.4. Ceza Miktarının Takdirine İlişkin Değerlendirme

- (123) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında "Bu Kanun'un 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile

teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir.” hükmüne yer verilmiştir. 15.02.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ‘Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik’in (Ceza Yönetmeliği) 1. maddesinde ise Yönetmeliğin amacı; “4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyeleri ile bunların yönetici ve çalışanlarına, aynı Kanunun 16 ncı maddesi gereğince verilecek para cezasının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemek” şeklinde belirlenmiştir.

- (124) Bu bağlamda işbu kararın önceki bölümlerinde yer verilen bilgi, bulgu ve değerlendirmeler çerçevesinde; Aksaray ili merkez ilçelerinde faaliyet gösteren sürücü kurslarının aralarında rekabeti bozucu anlaşma yapmak ve bu anlaşmaları da uygulamaya geçirmek suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiği anlaşıldığından, söz konusu teşebbüslere 4054 sayılı Kanun’un 16. maddesi ve Ceza Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde idari para cezası uygulanması uygun görülmüştür.
- (125) Ceza Yönetmeliği uyarınca nihai para cezası miktarı belirlenirken, öncelikle temel para cezası belirlenmekte ve ardından varsa ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar uygulanarak nihai para cezası tespit edilmektedir. Yönetmeliğin 5. maddesinde temel para cezasının hesaplanması bakımından karteller ve diğer ihlaller şeklinde bir ayırım yapıldığı görülmektedir. Buna göre Aksaray’da faaliyet gösteren; Özel Aker MTSK, Özel Cem MTSK, Özel Çağdaş MTSK, Özel Aksaray MTSK, Özel Anadolu MTSK, Özel Yaz-Ar MTSK, Özel Ar MTSK, Özel Başarı MTSK, Özel Yiğit Can MTSK, Özel Can MTSK, Özel Elif MTSK, Özel Kariyer MTSK, Özel Seçkin MTSK, Özel Lider MTSK, Özel Saray MTSK, Özel Sonar MTSK, Özel Zirve MTSK, Özel Zümrüt MTSK ve Özel Şişman MTSK’nın taraf olduğu rekabeti bozucu anlaşma kartel olarak nitelendirilmiş ve temel para cezası belirlenirken Yönetmeliğin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi çerçevesinde, ilgili teşebbüslere 2013 yılı gayri safi gelirinin yüzde ikisi oranında temel para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.
- (126) Ayrıca temel para cezası belirlenirken, Yönetmeliğin 5. maddesinin ikinci fıkrası bağlamında, tespit edilen kartelin Aksaray il merkezindeki tüm teşebbüsleri kapsadığı ve tüketicilerin başka il ve ilçelerdeki kurslara gitme dışında kartele üye olmayan bir sürücü kursunda eğitim alma imkânlarının ortadan kalktığı hususu göz önünde bulundurulmuştur.
- (127) Bunun yanı sıra Ceza Yönetmeliği’nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasında ihlalin süresinin de ceza miktarının tespitinde dikkat alındığı görülmektedir. Buna göre, bir yıldan uzun beş yıldan kısa süren ihlallerde temel para cezasının yarısı oranında; beş yıldan uzun süren ihlallerde ise bir katı oranında arttırılacağı hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede, Ali İlker ŞİŞMAN’ın (Özel Şişman MTSK) ihlale bir yıldan kısa bir süre boyunca taraf olmaları nedeniyle bu teşebbüsler bakımından temel para cezası belirlenirken Yönetmeliğin 5. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında herhangi bir artırıma gidilmesine gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Diğer taraftan 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettikleri tespit edilen teşebbüslerden;
- Aker Eğitim Hizmetleri Temz. Nakliyat İnş. Turizm ve San. Ltd. Şti. (Özel Aker MTSK),
 - Nafis TÜLEK (Özel Cem MTSK),

- Saray Eğitim Turizm İnş. Tic. Ltd. Şti. (Özel Saray MTSK),
- Sonar Eğitim Gıda İnş. Petrol Turizm San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Sonar MTSK),
- Zirvem Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Zirve MTSK),
- Özel Zümrüt Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Ltd. Şti. (Özel Zümrüt MTSK)
- Elif Sürücü Kursu Nakliye Eğitim Bilg. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Elif MTSK),
- Çakıroğlu Eğitim Reklam Gıda Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Ar MTSK) (Yaşar AR - Özel Yaz-Ar MTSK),
- Akyüz Kardeşler Eğitim Nakliyat İnş. Otomotiv Turizm San ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Seçkin MTSK) (Aköz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.- Özel Kariyer MTSK),
- Fazlı AĞIRDICI (Özel Aksaray MTSK) (Mustafa ÜNSAL - Özel Aksaray MTSK),
- Mansur ALTINDAL'ın (Özel Anadolu MTSK) (Aköz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.- Özel Anadolu MTSK),
- Çağdaş Sürücü Kursları Özel Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Aksaray Çağdaş MTSK),
- Lider Sürücü Kursu Öğretim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özel Lider MTSK),
- Başarı Sürücü Kursları Nak. Bilgisayar Hiz. İşlt. Eğt. Öğrt. Hiz. Otom. San. Tic. Ltd. Şti. (Özel Başarı MTSK) ve
- Yiğitcan Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin (Özel Can MTSK)

söz konusu ihlale bir yıldan uzun, beş yıldan kısa bir süre için taraf olmaları nedeniyle bu teşebbüsler bakımından belirlenecek temel para cezasının yarısı oranında arttırılması gerektiği kanaatine varılmıştır.

(128) Diğer taraftan Ceza Yönetmeliği'nin 6 ve 7. maddeleri kapsamında temel para cezasının ağırlaştırılmasını veya hafifletilmesini gerektiren herhangi bir unsurun mevcut dosya bakımından bulunmadığı tespit edilmiştir.

J. SONUÇ

(129) Düzenlenen Rapor'a, yapılan savunmalara ve incelenen dosya kapsamına göre;

1.

- Aker Eğitim Hizmetleri Temz. Nakliyat İnş. Turizm ve San. Ltd. Şti. - Özel Aker MTSK,
- Akyüz Kardeşler Eğitim Nakliyat İnş. Otomotiv Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. - Özel Seçkin MTSK (Aköz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.- Özel Kariyer MTSK),
- Ali İlker ŞİŞMAN - Özel Şişman MTSK,

- Çağdaş Sürücü Kursları Özel Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. - Özel Aksaray Çağdaş MTSK,
- Çakıroğlu Eğitim Reklam Gıda Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti. - Özel Ar MTSK (Yaşar AR - Özel Yaz-Ar MTSK),
- Başarı Sürücü Kursları Nak. Bilgisayar Hiz. İşlt. Eğt. Öğrt. Hiz. Otom. San. Tic. Ltd. Şti. - Özel Başarı MTSK,
- Elif Sürücü Kursu Nakliye Eğitim Bilg. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. - Özel Elif MTSK,
- Fazlı AĞIRDICI - Özel Aksaray MTSK (Mustafa ÜNSAL - Özel Aksaray MTSK),
- Lider Sürücü Kursu Öğretim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. - Özel Lider MTSK,
- Mansur ALTINDAL-Özel Anadolu MTSK (Aköz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.- Özel Anadolu MTSK),
- Nafis TÜLEK - Özel Cem MTSK,
- Özel Zümrüt Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Ltd. Şti. - Özel Zümrüt MTSK,
- Saray Eğitim Turizm İnş. Tic. Ltd. Şti. - Özel Saray MTSK,
- Sonar Eğitim Gıda İnş. Petrol Turizm San. Tic. Ltd. Şti. - Özel Sonar MTSK,
- Yiğitcan Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. - Özel Can MTSK,
- Zirvem Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. - Özel Zirve MTSK'nın

aralarında anlaşarak ehliyet türü bazında fiyatlar ile ödeme koşullarını belirlemek, kursiyerlerden elde edilen geliri bir havuzda toplayarak aralarında paylaşmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine OYBİRLİĞİ ile,

2. Söz konusu anlaşmaya, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulları taşıyamaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınamayacağına OYBİRLİĞİ ile,
3. Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ile "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik"İN
 - a) 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve ikinci fıkrası uyarınca, 2011 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren %2'si (yüzde ikisi) oranında olmak üzere;
 - Ali İlker ŞİŞMAN - Özel Şişman MTSK'ya 587,51 TL,
 - b) 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, ikinci fıkrası ve üçüncü fıkrasının (a) bendi hükümleri uyarınca, 2013 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından

belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren %3'ü (yüzde üçü) oranında olmak üzere;

- Aker Eğitim Hizmetleri Temz. Nakliyat İnş. Turizm ve San. Ltd. Şti. - Özel Aker MTSK'ya 6.291,48 TL,
- Başarı Sürücü Kursları Nak. Bilgisayar Hiz. İşlt. Eğt. Öğrt. Hiz. Otom. San. Tic. Ltd. Şti. - Özel Başarı MTSK'ya 6.669,44 TL ve
- Çağdaş Sürücü Kursları Özel Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. - Özel Aksaray Çağdaş MTSK'ya 6.641,77 TL,
- Çakıroğlu Eğitim Reklam Gıda Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti. - Özel Ar MTSK'ya 3.676,67 TL
- Elif Sürücü Kursu Nakliye Eğitim Bilg. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. - Özel Elif MTSK'ya 5.702,90 TL
- Fazlı AĞIRDICI - Özel Aksaray MTSK'ya 5.073,38 TL
- Lider Sürücü Kursu Öğretim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. - Özel Lider MTSK'ya 6.633,47 TL,
- Mansur ALTINDAL - Özel Anadolu MTSK'ya 7.522,65 TL
- Nafis TÜLEK - Özel Cem MTSK'ya 430,56 TL,
- Özel Zümrüt Motorlu Taşıtlı Sürücüleri Kursu Ltd. Şti. - Özel Zümrüt MTSK'ya 6.155,50 TL,
- Saray Eğitim Turizm İnş. Tic. Ltd. Şti. - Özel Saray MTSK'ya 408,33 TL,
- Yiğitcan Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. - Özel Can MTSK'ya 7.344,23 TL
- Zirvem Sürücü Kursları Öğretim Eğitim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. - Özel Zirve MTSK'ya 5.409,25 TL,

- c) 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (a) bendi ve 7. maddesinin birinci fıkrası hükümleri uyarınca, 2013 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren %2'si (yüzde ikisi) oranında olmak üzere;

- Akyüz Kardeşler Eğitim Nakliyat İnş. Otomotiv Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. - Özel Seçkin MTSK'ya 10.501,18 TL
- Sonar Eğitim Gıda İnş. Petrol Turizm San. Tic. Ltd. Şti. - Özel Sonar MTSK'ya 19.141,08 TL,

idari para cezası verilmesine OYÇOKLUĞU ile,

4. İşlettikleri sürücü kurslarını devretmeleri ve devralan teşebbüslere idari yaptırım uygulanması nedeniyle

- Aköz Özel Eğitim Öğretim İletişim İnş. Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti. - Özel Kariyer MTSK ve Özel Anadolu MTSK,
- Mustafa ÜNSAL - Özel Aksaray MTSK ve
- Yaşar AR - Özel Yaz-Ar MTSK'ya

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal olduğu tespit edilen eylemlerinden dolayı ayrıca idari para cezası verilmesine yer olmadığına OYBİRLİĞİ ile

5. Başarı Can Öğretim Eğitim Hizmetleri İnş. Hafriyat San. ve Tic. Ltd. Şti. - Özel Anadolu MTSK tarafından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğine dair bulguya ulaşılamadığına OYBİRLİĞİ ile

Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere karar verilmiştir.

Rekabet Kurulu'nun 12.02.2014 Tarih ve 14-06/127-56 Sayılı Kararına

KARŞI OY GEREKÇESİ

Kurulumuz mezkur Kararıyla, 4054 Sayılı Kanun'un 16. maddesinin 3.fıkrası ile "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in, 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi başta olmak üzere 5.maddenin diğer fıkraları ve bazıları yönünden 7.maddesi hükümleri uyarınca, Aksaray ilinde faaliyet gösteren ve ünvanları Kararımızda açıkça yazılı sürücü kurslarının 2013 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin taddiren bir kısmına % 2, bir kısmına % 3 oranlarında olmak üzere; idari para cezası verilmesine karar vermiş bulunmaktadır. Anılan bu idari para cezaları belirlenirken, 4054 sayılı yasanın 16.maddesi ile birlikte, yukarıda belirtilen Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin ilgili hükümlerinin uygulanarak temel para cezaları baz alınarak ceza verilmiş olup, anılan yönetmeliğin 5 (a) maddesi temel para cezası belirlenmesi yönünden 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna aykırı olduğu ve yine teşebbüslerin durumuna göre yüksek olduğu inancıyla, aşağıda belirteceğim nedenlerle kararın ceza oran ve miktarlarını belirleyen 3.maddesine katılmıyorum.

Karşı oyumuz, "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5.maddesi ile getirilen kabahat tipleri ve bu kabahat tiplerine verilecek idari para cezalarına alt ve üst sınır konulması suretiyle kanuna aykırı yönetmelik hükümlerinin uygulanması kabahatin niteliğine göre cezanın daha düşük belirlenmesi gerektiği noktalarından doğmaktadır.

Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna aykırıdır.

Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in; "Temel Para Cezası" başlığı altındaki 5.maddesinde;

(1) Temel para cezası hesaplanırken, Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin, nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin;

a) Karteller için, yüzde ikisi ile yüzde dördü,
b) Diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü,
arasında bir oran esas alınır.

(2) Birinci fıkrada yazılı oranların belirlenmesinde, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususlar dikkate alınır.

(3) Birinci fıkraya göre belirlenen para cezası miktarı;

- a) Bir yıldan uzun, beş yıldan kısa süren ihlallerde yarısı oranında,
b) Beş yıldan uzun süren ihlallerde bir katı oranında,
arttırılır.” denilmiş, yine 6.maddesinde Ağırlaştırıcı Unsurlar ve 7.maddesinde de Hafifletici Unsurlar ayrı ayrı sayılmıştır.

Aşağıda geniş olarak açıklanacağı üzere Yasa Koyucu 16.maddeye göre verilecek cezalarda; alt sınır koymayıp, sadece üst sınırı belirleyerek cezaların yüzde ona kadar verileceğini hükme bağlamasına ve Rekabet Kurulu’na aşağıda geniş olarak açıklayacağımız gibi, yetki aşımı nedeniyle yönetmelikle düzenlenmesi mümkün olmayan bir konuda, yönetmelikle düzenleme yapılarak belli suçlar için, belirli cezalar getirilmiş, yine yönetmelikte, Kanunda olmayan bir kural konularak alt sınır ve yasada öngörülmemeyen bir üst sınır belirlenmiş ve karteller için yüzde iki ile dört arası, diğer ihlaller içinse binde beş ile yüzde üçü oranında şeklinde ceza verilmesi öngörülmüştür.

Anayasamızın 13.maddesinde; **“Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”** hükmü bulunmakta, Anayasamızın madde 38.maddesinde ise; **“Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.”**hükmü yer almıştır. Bu hükümler kişilere maddi yaptırımlarında kapsamına girdiği, kişilerin temel hak ve özgürlüklerinin kısıtlanmasının ancak yasa ile söz konusu olabileceğini, yine yasa hükmü ile belirlenen bir cezadan daha ağır bir cezanın verilemeyeceğini temel kural olarak belirlemiştir. Aşağıda ayrıntılı olarak açıklayacağımız gibi, yukarıda içeriği belirtilen anılan yönetmelik hükmü ile bu hükme aykırı maddi ceza hükümleri getirilerek, anayasal kurallar göz ardı edilmiştir.

Hiyerarşik normlar sistemine dayalı olan hukuk düzenimizde, alt düzeydeki normların dayanaklarını ve yürürlüklerini üst düzeydeki normlardan aldığı kuşkusuzdur. Normlar hiyerarşisinin en üstünde evrensel hukuk ilkeleri ve Anayasa bulunmakta, daha sonra gelen kanunlar dayanağını ve yürürlüğünü Anayasa’dan, tüzükler dayanağını ve yürürlüğünü kanundan, yönetmelikler ise dayanağını ve yürürlüğünü kanun ve tüzükten almaktadır. Bir normun kendisinden daha üst konumda bulunan ve dayanağını teşkil eden bir norma aykırı ve bunu değiştirici veya ihmal edici nitelikte bir hükmü hukuk alemine getirmesi olanaklı bulunmamaktadır.

Hukuk devletinde yönetimin işlem ve eylemlerine uygulanacak hukuki kurallarının şeffaf ve anlaşılabilir bir şekilde belirlenmesi kadar söz konusu normların normlar hiyerarşisine uygunluğu da, bu kuralların sağlığı için büyük bir önem taşımaktadır. Normlar hiyerarşisine aykırı düzenlenen bir norm, denetim aşamasını da etkilemekte ve denetime esas kararlarda çoğu zaman normlar hiyerarşisinden sapmalar hukuka aykırılık nedeni olarak kabul edilmektedir. Bu konuda onlarca Danıştay kararı bulunmaktadır.⁽³⁵⁾

Bu nedenlerle, hukuk sistemimizde öngörülen hukuk hiyerarşisi kavramının sağlıklı işleyebilmesi için; gerek düzenleme yapımcıların, uygulayıcıların ve gerekse, yargısal

³⁵ Danıştay İ.D.D.K 16.06.2005 gün ve E.2003/275 K.2005/2170 Sayılı Kararı
Danıştay 8.Dairesi 07.03.2007 gün ve E.2005/6261, K.2007/1246 Sayılı Kararı
Danıştay 10.Dairesi 16.03.2009 gün ve E.2006/5588, K.2009/1879 Sayılı Kararı

denetimi yapan mercilerin anayasal ve yasal sınırlar içerisinde hareket etmeleri gerekli ve hatta zorunludur. Çünkü bu gereklilik ve zorunluluk Anayasa'mızın 2.maddesinde öngörülen devletin temel niteliklerinden en önemlisi olan "hukuk devleti ilkesinin" olmazsa olmazlarındandır.

Yasama yetkisi asli bir yetkidir. Yasama yetkisinin kullanımı şeklinde ortaya çıkan yasa yapımı yasa koyucunun istediği alanda düzenleme yapmasına cevaz vermektedir. Bir konu Anayasa da düzenlenmese bile yasa koyucu bu konuda yasa çıkarabilir. Bu nedenle Anayasa'ya dayanma zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak, yasa yapılırken uyacağı mutlak kural, yapılan yasanın Anayasa'ya aykırı olmamasıdır. Buna karşılık idare, daha önce yasama organı tarafından yasa ile düzenlenmemiş bir alanda doğrudan doğruya bir düzenleme yapamaz. Bu nedenle idarenin bu düzenleme yetkisi yasadan kaynaklanan, yasayı izleyen (secundum legem) bir yetkidir. Başka bir deyişle idarenin tüm düzenleyici işlemleri yasaya dayanmak, yasayla düzenlenmiş bir alan içerisinde olmak zorunda olan, onun altında ve ona bağımlı bir yetkidir. Bu yetki idareye bir anlamda tam inisiyatif vermeyen ve yasayla düzenlenmiş alanla sınırlı bir yetkidir.

Öte yandan, idarenin düzenleyici işlemler yönünden uyacağı bir diğer kural yasalara aykırı düzenleme yapamayacağıdır. İdarenin düzenleyici işlemlerinin dayandığı yasaya uygun olması ve bu yasanın çizdiği sınırların dışına çıkmaması zorunludur. İdarenin düzenleyici işlemlerinin yasaya aykırı (contra legem) olması olanaklı değildir. İdarenin düzenleyici işlemlerinin yasaya uygun olması, ve yasanın çizdiği sınırlar içerisinde kalması (intra legem) düzenleyici işlemlerin asli şartlarının en önemlilerinden birisidir.⁽³⁶⁾

Anayasa'mızın "Yönetmelikler" başlığı altındaki 124. maddesinde; Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren **kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla**, yönetmelikler çıkarabileceği ve hangi yönetmeliklerin Resmî Gazetede yayımlanacağını kanunda belirtileceği Anayasa Koyucu tarafından vaz edilmiştir.

Yönetmelikler, Kamu Kuruluşlarının kendi görev alanlarına giren konularda yasa ve tüzük uygulanmasına yönelik yönetsel anlamdaki hukuk kurallarıdır. Yukarıda hükmü alınan Anayasanın 124.maddesine göre Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu kuruluşları görev alanları ile ilgili yasa ve tüzüklerin uygulanmasını belirleyen yönetmelik çıkarabilir. Anayasa'mızın 11.maddesinin 2.fıkrasına göre Kanunlar Anayasa'ya aykırı olmayacaktır, bu kuraldan hareketle hukukun genel ilkelerine göre; yönetmelikler normlar hiyerarşisi kurallarının bir tekrarı niteliğinde olan anılan 124.madde hükmüne göre de yasa ve tüzüklere aykırı olamayacağı gibi üst hukuk kurallarına da aykırı olamaz. **Yönetmelikler yasanın açıkça yetki vermediği bir konuda yeni bir düzenleme yapamayacağı gibi, Yasa ile öngörülen kuralı sınırlayamaz , genişletemez , ihmal edemez ve yeni bir hüküm koyamaz.**

4054 Sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16.maddesinin 3.fıkrasında; "Bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir." hükmü getirilmiş, 5.fıkrasında da; "Kurul, üçüncü fıkraya göre idarî para cezasına karar

³⁶ Kemal Gözler , "Yönetmelikler" www.anayasa.gen.tr/yönetmelik.htm erişim tarihi 14.07.2013

verirken, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası bağlamında, **ihlalin tekerrürü, süresi, teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlalin gerçekleşmesindeki belirleyici etkisi, verilen taahhütlere uyup uymaması, incelemeye yardımcı olup olmaması, gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususları dikkate alır.**” denilmiş, son fıkrasında da; “Bu maddeye göre verilecek **idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar**, işbirliği halinde para cezasından bağışıklık veya indirim şartları, işbirliğine ilişkin usul ve esaslar **Kurulca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.**” hükmü ihdas edilmiştir.

Yukarıda hükmü açıklanan 16.maddenin 5.fıkrasının yollamada bulunduğu, Kabahatler Kanununun 17.maddesinin 2.fıkrasında ise; “ **İdarî para cezası, kanunda alt ve üst sınırı gösterilmek suretiyle de belirlenebilir. Bu durumda, idarî para cezasının miktarı belirlenirken işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumu birlikte göz önünde bulundurulur.**” hükmü bulunmaktadır.

Bu hükümleri yorumlamaya çalışırsak; Yasa Koyucu, maddenin 3.fıkrası ile verilecek cezalarda alt sınır (asgari had) koymayıp, sadece üst sınırı (azami haddi) belirleyerek, cezaların nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar verilebileceğini hükme bağlamış, son fıkrasında ise sadece “**cezanın tespitinde dikkate alınan hususlar**” kavramını getirerek, Rekabet Kurulu’na sadece cezanın tespitinde dikkate alınacak hususların belirlenmesine ilişkin yönetmelik çıkarma konusunda sınırlı yetki vermiştir. Cezanın tespitinde dikkate alınacak hususlar derken yasa koyucu neyi kastetmektedir? Burada kastedilen hangi fiillere, ne miktarda ceza vereceğini tespit et demek anlamında değil, 16.madde ile verilen ceza sınırları içerisinde (% 10 ‘a kadar) ceza takdir ederken hangi unsurlara göre veya hangi şartların varlığı halinde cezayı ağırlaştıracağını veya hafifleteceğini, bir başka deyişle yasada öngörülen sınırlar içerisinde ceza tayin ederken, takdir yetkisini kullanma adına hangi unsurları dikkate alarak ceza tesis edeceğini anlamındadır.

Bir başka deyişle, yasa koyucu Yasa Koyucu Rekabet Kuruluna Yönetmelik yaparken kabahat tipleri ve bu kabahat tiplerine verilecek ceza miktarlarını ceza miktarlarını tespit etmesi doğrultusunda bir yetki vermemiş, Kurul takdir yetkisini kullanarak ceza konusunda karar verirken, % 10 ‘a kadar sınırı içerisinde, ceza miktarını belirlemede etken olacak unsurların belirlenmesi konusunda yetki vermiştir.

16.Maddede geçen “**tespit**” kavramı ile kastedilen kabahat tipleri ile bu kabahatlerin saptanması değil verilecek sonuç ceza miktarının saptanmasını işaret eden bir tespit yetkisidir. Çünkü, Yasa koyucu Rekabet Kurulu’na, Yönetmelik yaparken hangi fiillere ne oranda ceza verileceğini tespit etme yolunda bir yetki verseydi o zaman yasaya; “**Bu maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespiti ve maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar**” kavramını ayrı ayrı yazarak birlikte getirirdi.

Yasa koyucu bu görüşümüzü teyit eder mahiyette olmak üzere, anılan 16.maddenin 5.fıkrasında, verilecek cezanın üst sınıra kadar olmak koşuluyla Kurulca tespit edilirken, bir başka deyişle Rekabet Kurulu takdir yetkisini kullanırken **ihlalin tekerrürü, süresi, teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlalin gerçekleşmesindeki belirleyici etkisi, verilen taahhütlere uyup uymaması, incelemeye yardımcı olup**

olmaması, gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususları dikkate alacağını işaret ederek Yönetmelik koyucuya, "**idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar**"ın nelerden ibaret olabileceğini söylemiş ve adeta bir anlamda Rekabet Kuruluna yol göstermiştir. Hatta bir adım daha giderek "**GİBİ HUSUSLAR**" kavramını getirerek bu hususların tahdidi değil tadadı olduğunu, bu unsurların çoğaltılabileceğini belirtmiştir. Yasa koyucu bu yolla, son fıkrada belirtilen **idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar** kavramının kapsamının ne olduğunu 5.fıkra ile önceden açıklamış ve bu kavramı son fıkrada yine tekrar ederek, bu ilkelere göre yönetmelik çıkarılabileceğini söyleyerek, Rekabet Kurulunun çıkaracağı yönetmeliğin sınırlarını çizmiştir.

Amaçsal yorum (gai yorum) ilkelerinden hareketle yasa koyucunun gerçek amacını anlamaya çalışırsak, bizce yasa koyucu, yollamada bulunduğu, yukarıda hükmü açıklanan Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası hükmünün ceza verilirken öncelikle dikkate alınacağını belirterek, bu hükümde yer alan kanunlarca alt ve üst sınırı belirlenen idari para cezalarında kullanılacak takdir yetkisinin etkenlerini (unsurlarını) hatırlatarak ve adeta yönetmelik koyucuya da, bu şekilde yasalarda cezaların alt ve üst sınırı belirlenebilir, sen yönetmelikle alt ve üst sınır koyamazsın, sadece bu sınırlar içerisinde karar verirken bazı unsurları dikkate alınabileceği hususlarını düzenleyebilirsin anlamında yol göstermiştir.

Olayımızda 4054 sayılı yasanın 16.maddesi ile konulan kural, anılan yönetmelikle bir anlamda değiştirilmekte ve Kurulun hareket alanı daraltılmaktadır. Yasa ile getirilmeyen ve Yönetmelik Koyucuya ceza miktarlarını ve ceza sınırlarını saptama konusunda verilmiş bir yetki olmamasına rağmen, belirli suçlara verilecek cezaların saptanması, para cezasına yeni bir alt sınır ve yeni bir üst sınır konulması 4054 sayılı yasanın 16.maddesine aykırıdır. Öte yandan, Yönetmeliğin 5/1-a bendinde; karteller için yüzde ikisi ile yüzde dördü, (b) bendinde; karteller dışında kalan diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü oranında bir ceza öngörülmesi, Yasanın 16/son maddesinde Kurulca çıkarılması için verilen yönetmelik yetkisi kapsamını ve sınırlarını aşmaktadır. Onu contra legem hale getirmektedir. Zira yönetmelik ile temel ceza tespiti mümkün değildir. Bu nedenle yasaya aykırı bulunan Yönetmelik hükümlerine göre ceza belirlenmesinin olanaklı olmadığı, hukuken sakat olduğu açıktır. Öte yandan bu karşı oy sahibinin 4054 sayılı yasa ile kendisine verilmiş bulunan yüzde on sınırları içerisinde kalmak kaydıyla, ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurları dikkate alarak ceza miktarını tespit etme yolundaki takdir yetkisi, daha önce görev yapan ve aynı seviyede olan üyelerin çıkardığı bir düzenleme ile ipotek altına alınmakta, adeta onların düşünce ve kararlarını devam ettirme zorunluluğu gibi ve yasaya dayalı olarak özgürce karar vermesini engelleyecek şekilde asla kabulü mümkün olmayan hukukla bağdaşmayacak bir durum ortaya çıkarmaktadır. Bu durumun kabulü asla mümkün değildir.

Bu görüşe karşı bir sav getirilebilir. "Yönetmelik Danıştay'ca iptal edilmediğine göre hukuken geçerlidir ve zaten verilen cezada yönetmeliğin 6. ve 7. maddeleri uygulanarak sonuç olarak cezanın, yasanın öngördüğü alt ve üst sınırlara ulaşmaktadır." Hukukun genel ilkeleri, hafifletici ve ağırlaştırıcı unsurların bulunmadığı olayda Rekabet Kurulu'nun anılan yönetmeliğe göre alt ve üst sınır belirleme yönünden bağlı olması karşısında bu savın bir geçerliliği olamaz.

Öte yandan 2577 sayılı İ.Y.U.K nun 7.maddesinin 4.fıkrasında; Düzenleyici işlemin iptal edilmemiş olması, bu düzenlemeye dayalı işlemin iptaline engel olamayacağı hükmü karşısında, açık olarak hukuka aykırı olduğuna inandığımız yönetmelik hükmünün tarafımızdan da uygulanmasının zorunlu olmadığına inanıyoruz. Bu hükme göre, Kurul'umuzca tesis edilen kararın İdare Mahkemesi ve Danıştay'ca yapılacak olası bir yargısal denetiminde de dikkate alınacağı kanısındayız.

26.9.2004 gün ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun “Suçta ve cezada kanunîlik ilkesi” başlığı altındaki 2.maddesinde; “Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz.

İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.” hükmü getirilmiştir.

Yine 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun “Kanunilik İlkesi” başlıklı 4.maddesinde; “Hangi fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeveye hükmün içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilir.

Kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı, ancak kanunla belirlenebilir.” hükmü bulunmaktadır.

Kabahatler kanunun anılan maddesinin, gerekçesinde; suçta kanunilik ilkesine nazaran, kabahatler açısından daha esnek bir sistem kabul edilmiştir. Buna karşılık, ikinci fıkrada, idari yaptırımlar açısından, cezada kanunilik ilkesine paralel bir hükme yer verilmiştir.....denilmiş⁽³⁷⁾, idari ceza hukuku ile ceza hukuku arasındaki kanunilik ilkesindeki ayırım gösterilmiştir. Ancak her iki hukuktaki kanunilik ilkesinin değişmez ana kuralı ceza hukukunda suç ile cezanın, idari ceza hukukunda yaptırımın türü, süresi ve miktarının kanunla belirleneceği kuralıdır. Ayrıca, Anayasamıza göre yasama görevi, devredilmesi mümkün olmayan bir yetkidir. Bireyin maddî ve manevî varlığı üzerinde derin etkiler doğuran suç ve cezaların, ancak ulusal iradeyi temsil eden organ tarafından yapılacak kanunla düzenlenebilmesi, kişi hak ve özgürlüklerine sağlanan en önemli anayasal garantilerden birini oluşturur.

Rekabet Kurulu, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in; 5.maddesi ile Türk Ceza Kanunu'nun 2.maddesinin 2.fıkrasına ve Kabahatler Kanunu'nun 4.maddesinin 2.fıkrasına aykırı olarak 4054 sayılı yasa ile yüzde ona kadar idari para cezası verilebilmesi hükmünü daraltarak ve bir anlamda sınırlayarak, belli kabahatlere, belli ceza oranları belirleyerek adeta kendisini Yasa Koyucu yerine koymuştur. Bu hukuk devletinde asla kabulü mümkün olmayan idari bir davranıştır.

³⁷ Kabahatler Kanunu Hükümet Tasarısı ve Adalet Komisyonu madde gerekçesi

Yönetmelikle, Yasada Bulunmayan Kartel adlı Bir Kabahat Tipi Yaratılmıştır.

Rekabet Hukuku öğretisinde bulunan ancak, 4054 sayılı Yasada terim veya tanım olarak düzenlenmeyen 'kartel' kabahati yaratılmış ve bu kabahat türü için ayrı ve öğretideki anlamı doğrultusunda daha yüksek bir ceza oranı öngörülmüştür. Oysa, 4054 sayılı yasanın 4.maddesinde öngörülen rekabete aykırı kabahatler rekabeti sınırlayıcı, anlaşma, uyumlu eylem ve kararlar başlığı altındaki fiillerdir. Öğretide açıklanan kartel olarak nitelendirilen kabahat te bu kapsama girmekte ve Rekabet Öğretisinde ağır bir rekabet ihlali olarak kabul edilmektedir. Rekabet Kurulunun, yukarıda belirtilen 4.madde kapsamına giren öğretideki anlamda kartel kabahati niteliklerini taşıyan bir eylem veya davranışla karşılaştığında yapacağı, Yönetmelikle böyle bir kabahat tipi yaratmak değil, verilen yetki doğrultusunda cezanın tespitinde dikkate alınacak hususları dikkate alarak ceza miktarını daha yüksek belirlemesidir. Başka bir deyişle 4.maddede öngörülen fiiller arasındaki ayırım Yönetmelikle kabahat tipi yaratılarak değil, cezayı ağırlaştırıcı veya hafifleten nedenlerle yapılabilecek ve saptanacak ceza oranları ile yapılabilecek bir husustur. Bu kabahat tipi yaratma ve bu kabahat tipine ceza oranı belirlenmesi yukarıda belirttiğim gerekçelerle hukuka açıkça aykırıdır. Kartel kavramı ile ilgili olarak hukukumuzda geçen tek hüküm Anayasa'mızın 167.maddesinde bulunmakta olup, bu maddede, "*Devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemelerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri alır; piyasalarda fiilî veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önler.*" denilmiştir. 4054 sayılı yasada kartel kabahatine ilişkin hiçbir hüküm bulunmaması nedeniyle, bu kabahat tipinin yaratılmasına anılan Anayasa hükmü gerekçe teşkil edemez.

Öte yandan, yukarıda belirtilenlerin dışında anılan Yönetmeliğin hukukun genel ilkelerine ve Kanuna aykırılıkları bulunmaktadır. Türk hukukunda, 5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile birlikte para cezası kalmamıştır. Adli ve İdari Para cezası kavramları hukukumuza girmiştir. Rekabet Kurulunun verdiği para cezası aslında "İdari Para Cezası"dır. Bu nedenle yönetmelikte geçen para cezası kavramı Türk Ceza Kanununa ve Kabahatler Kanununa aykırıdır.

Yönetmeliğin Yasaya Aykırı Hükümlerinin Açılacak Olası Bir Davada İptal Edilebileceği Kanısını Taşıyoruz.

İdare hukuku kurallarına göre Yönetmelik gibi düzenleyici işlemlere karşı iptal davaları iki halde açılabilir. Yönetmeliklerin yayımlanması üzerine ilgililer tarafından yasal süre içerisinde iptali için dava açılabilir gibi, bu düzenlemenin bir idari işleme dayanak olarak alınıp uygulanması ile menfaatleri haleldar olan kişiler tarafından da işlemlerle birlikte, yönetmeliğin ilgili hükümlerinin de iptali yolunda işlemin tabi olduğu dava açma süresi dava açılabilir bilinmektedir. Bu nedenlerle ve yukarıda açıklamaya çalıştığım gerekçelerle, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in; 4054 sayılı yasaya aykırı bulunan ilgili hükümlerinin iptal davasına konu olması halinde iptal edilebileceği kanısını taşımaktayım.

4054 Sayılı Kanunun 16.Maddesinin İrdelenmesi, Anayasa'ya Aykırılık Sorunu ve Maddenin Yeniden Düzenlenmesi Gereği.

Yukarıda geniş olarak hükmünü açıkladığımız 4054 Sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16.maddesinin 3.fıkrasında; "Bu Kanunun 4, 6 ve 7nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin **yüzde onuna kadar idarî para cezası** verilir." hükmü bulunmaktadır. Bu hükümlerle Yasa Koyucu anılan 4054 sayılı Kanunun 4, 6 ve 7.madde de belirtilen rekabet ihlali olarak nitelendirilen kabahatler hakkında verilecek idari para cezalarında Rekabet Kuruluna geniş bir takdir yetkisi alanı bırakmış ve % 0-10 oranı arasında ceza takdir edebilmesi konusunda yetki vermiştir.

Yukarıda da, açıkladığımız gibi, cezanın takdirinde dikkate alınacak hususlar konusunda, anılan yasanın 16/5 fıkrası ile Kabahatler Kanununun 17/2 fıkrasına yaptığı yollamayla birlikte (işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumu) ihlalin tekerrürü, süresi, teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlalin gerçekleşmesindeki belirleyici etkisi, verilen taahhütlere uyup uymaması, incelemeye yardımcı olup olmaması, gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi kavramları getirmiş, yine yukarıda açıkladığımız, 16/son fıkrası ile "gibi" kavramı ile tadadı olarak bu unsurların çoğaltılması adına "cezanın tespitinde dikkate alınan hususlar" konusunda yönetmelik çıkarma yetkisi vermiştir. Yönetmeliğin çeşitli hükümleri ile, **cezanın ağırlaştırıcı unsurları olarak**; ihlalin süresi, soruşturma kararının tebliğinden sonra kartelevat devam edilmesi, incelemeye yardımcı olunmaması hali, diğer teşebbüslerin ihlale zorlanması gibi davranışlar, **cezanın hafifletilmesi unsurları olarak ise**, yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi haricinde incelemeye yardımcı olunması, ihlalde kamu otoritelerinin teşvikinin veya diğer teşebbüslerin zorlamasının bulunması, zarar görenlere gönüllü olarak tazminat ödenmesi, diğer ihlallere son verilmesi, ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının çok düşük olması gibi haller olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak; Rekabet Kurulu rekabet ihlalleri için vereceği nispi idari para cezasını tespit ederken % 0-10 oranı arasında kalmak koşulu ile, yukarıda yasa hükmü ile belirtilen ve yine Yönetmelik hükmü ile yasa koyucunun işareti ile çoğaltılan unsurları dikkate alarak takdir yetkisini kullanacaktır.

Hukuk devleti ilkesi, vatandaşların hukuki güvenlik içinde buldukları, devletin fiil ve işlemlerinin hukuk kurallarına bağlı olduğu bir sistemi ifade eder. Hukukî güvenlik ilkesi, herkesin bağlı olacağı hukuk kurallarını önceden bilmesi, tutumunu ve davranışlarını buna göre güvenle düzene sokabilmesi anlamına gelir. Bu güvenliğin sağlanabilmesi her şeyden önce, devletin kendi koyduğu hukuk kurallarına kendisinin de uyması bağlıdır. Hukuk devletinin ön şartlarından biri olan hukuk güvenliği ilkesi ile bireylerin hukuki güvenliğinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Hukuk güvenliğinin unsurları, hukuki belirlilik ilkesi, öngörülebilirlik ilkesi, eşitlik ilkesi ve cezaların yasallığı ile hukuksal güvenlik ilkeleridir. Bunun dışında konumuzla doğrudan

ilgisi olmayan kazanılmış hak ilkesi ile geriye yürümezlik ilkeleri de Hukuk güvenliğini sağlayan diğer en önemli ilkelerdir.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri "belirlilik" dir. Yasal düzenlemelerin nesnel olması, hukuk devletinde yasadan doğan sorumluluğunun eylem ve olgu, hukuksal sonuç, hak süjesi yönlerinden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, belli, anlaşılabilir olması en temel ilkedir. Bu nedenlerdir ki hukuksal güvenliğinin var olduğunun algılandığı otoritenin keyfilikten uzak olduğunun düşünüldüğü ortamda bireyde davranışlarını hukuka uyarlayabilecek ve kendine düşen ödevi yerine sorunsuz getirebilecek kamu düzeni ve hukuk devleti ilkesinin yerleşmesine katkı ile gereksiz uyuşmazlıkların oluşmasının önüne geçilmiş olabilecektir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup birey, yasadan, belirli bir kesinlik içinde, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini doğurduğunu bilmelidir

Hukuki belirlilik ilkesi gereği olarak Yasa Koyucu tarafından getirilen kuralın, kuralın muhatabı kişilerin olağan şartlar altında belirli işlem ve eylemlerin hangi sonuçlar doğurabileceğini öngörmelerini sağlayacak nitelikte düzenlenmesini gerektirir. Bu ilke ile kuralın, muhatap kişi bu kuraldaki takdir yetkisinin kapsamını, kendisi tarafından öngörülemeyen keyfi tutum ve davranışlardan koruyacak düzeyde açıklıkla anlayacak şekilde düzenlenmelidir. Bir başka deyişle kuralın hukuki öngörülebilirliği olmalıdır.

Yasa ile getirilen kural, Anayasamızın 10.maddesinde belirlenen eşitlik ilkesine uygun olmalıdır. Şöyle ki; alt ve üst sınır arasında idareye bırakılan takdir alanı geniş, sınırsız ve ölçüsüz olmamalı, cezanın belirlenmesinin alt ve üst sınır arasında çok büyük oranda açılmış bir makas şeklinde makul ve ölçülü olmayan şekilde genişliği, uygulamada, yorum ve değerlendirme farklılıklarına dayalı olarak eşitsizliğe, haksızlığa ve keyfiliğe yol açabilecek nitelikte düzenlenmemelidir.

Yasa koyucu, kamu düzeninin korunması amacıyla ceza hukuku alanında hangi eylemlerin suç sayılacağı ve suç sayılan bu eylemlerin hangi tür ve ölçüde cezai yaptırıma bağlanacağı konusunda takdir yetkisine sahip olmakla birlikte, cezaların yasallığı ve hukuksal güvenlik ilkelerinin gereği olarak, farklı ve keyfi uygulamalara neden olmamak için, kabahatler hukukuna uygun geçerli sebepler ve objektif ölçütleri yasada göstermesi gerekir.

Anayasa Mahkemesi, 17.04.2008 gün ve E.2005/5, K.2008/93 sayılı kararıyla, 3.5.1985 günlü, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesini iptal etmiştir.

İptale konu 42.madde de "*Ruhsat alınmadan veya ruhsat veya eklerine veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının yapı sahibine ve müteahhidine, istisnalar dışında özel parselasyon ile hisse karşılığı belirli bir yer satan ve alana 500 000 TL. den 25 000 000 liraya kadar para cezası verilir. Ayrıca fenni mesule bu cezaların 1/5'i uygulanır.*

Birinci fıkrada belirtilen fiiller dışında bu Kanununun 28, 33, 34, 39 ve 40 ıncı maddeleri ile 36 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen mal sahibine, fenni mesule ve müteahhide 500 000 TL.den 10 000 000 liraya kadar para cezası verilir.

Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen fiillerin tekrarı halinde para cezaları bir katı artırılarak verilir.....hükmü bulunmaktaydı.

Anayasa Mahkemesi, yasa ile getirilen kuralın hukuk devleti ilkelerinden olan hukuki belirlilik, öngörülebilirlik ilkesi ve cezaların yasallığı ile hukuksal güvenlik ilkelerine aykırı olduğundan bahisle anılan kuralı iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi mezkur kararında;

“3194 sayılı Yasa’nın 42. maddesinde düzenlenen idari para cezaları, imar ve kamu düzenine aykırı davranışların önlenmesi amacıyla, araya yargısal bir karar girmeden, idarenin doğrudan işlemiyle idare hukukuna özgü usullerle kesilen ve uygulanan yaptırımlardır. Maddenin birinci fıkrasındaki idari yaptırım, idarenin ruhsat alınmadan, ruhsat veya eklerine veya imar mevzuatına aykırı olarak yapının yapıldığı yönündeki tespiti ve bu konudaki değerlendirmesine bağlı olarak idarece uygulanmaktadır. Başka bir deyişle hem cezayı gerektiren eylemin işlendiğini saptamak hem de Yasa’da gösterilen alt ve üst sınırlar arasında cezanın tutarını belirlemek tamamıyla idari makamların, belediyeler veya en büyük mülki amirlerin kararlarıyla oluşmaktadır. İtiraz halinde yargının vereceği karar, onun bu niteliğini değiştirmemektedir. Sonuçları belli ölçüde genel para cezalarına benzese de tümüyle idari işleme dayanan bir yaptırımdır. Yargı organlarının müdahalesi olmadan idarece kararlaştırılmakta ve uygulanmaktadır.

İdari makamların Yasa’nın belirlediği sınırlar arasında cezanın takdirinde esas alacakları objektif ölçütler Yasa’da gösterilmemiştir. Yasa’yla imar para cezasının alt ve üst sınırları gösterilmiş, bu alan içinde cezayı uygulama yetkisi idareye bırakılmıştır. İdarelerin hangi ölçütleri esas alacakları açık, belirgin ve somut olarak Yasa’da yer almamıştır. Yasa kuralı bu anlamda belirli ve öngörülebilir değildir.

Alt ve üst sınır arasında idareye bırakılan takdir alanı geniş, sınırsız ve ölçüsüzdür. Cezanın belirlenmesinin alt ve üst sınır arasında elli kat gibi makul ve ölçülü olmayan şekilde genişliği, uygulamada, yorum ve değerlendirme farklılıklarına dayalı olarak eşitsizliğe, haksızlığa ve keyfiliğe yol açabilecek niteliktedir.

Yasakoyucu, kamu düzeninin korunması amacıyla ceza hukuku alanında hangi eylemlerin suç sayılacağı ve suç sayılan bu eylemlerin hangi tür ve ölçüde cezai yaptırıma bağlanacağı konusunda takdir yetkisine sahip olmakla birlikte, cezaların yasallığı ve hukuksal güvenlik ilkelerinin gereği olarak, farklı ve keyfi uygulamalara neden olmamak için, imar hukukuna uygun geçerli sebepler ve objektif ölçütleri yasada göstermesi gerekir.

Cezanın Yasa’da gösterilen sınırlar arasında idarece belirlenmesinde, yapının, taşkın, heyelan, kaya düşmesi gibi afet alanlarında bulunan, sıhhi ve jeolojik mahsurları olan veya bunlar gibi tehlikeli durumlar göstermesi nedeniyle imar planlarına veya ilgili idarelerce hazırlanmış, onaylanmış raporlara göre yapılması yasak olan alanlara, imar planlarında umumi hizmet alanlarına, kamu tesis alanlarına ve yapı sahibine ait olmayan alanlara yapılması; hangi amaçla yapıldığı, büyüklüğü ve konut, ticari, sanayi, otel, akaryakıt istasyonu gibi niteliği; fen ve sağlık kurallarına aykırılık taşıması; içinde oturacak veya çalışacak kişiler için tehlike oluşturması; çevresinde ya da aynı bölgede emsal yapılar için uygulanan imar para cezaları; kente ve çevreye etkisi; bitmiş ve kullanılabilir durumda olması gibi ölçütlere yer verilmemiştir.

Bu tür idari işlemlere karşı yargı yolu açık olmakla birlikte, bu güvencenin uygulama aşamasından sonra ve ancak itiraz yoluyla ortaya çıkacağı göz önünde bulundurulduğunda, yasa kurallarının yürürlükte olduğu sürece keyfiliği ortadan kaldırmaya yeterli olduğu söylenemez. Hukuk kuralları, yargının yorumuna ihtiyaç göstermeyecek ve uygulayıcılar tarafından anlaşılabilir şekilde açık ve belirgin olmak, uygulayıcılara güvence vermek zorundadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural iptal edilmiş olduğundan ayrıca Anayasa'nın 10. maddesi yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

demiştir.⁽³⁸⁾

Yukarıda açıklamaya çalıştığımız, ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer nitelikteki kararı ışığında 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 16.maddesinin ilgili fıkralarını irdelediğimizde; Yasa Koyucunun bu maddede de, Hukuki belirlilik, hukuki öngörülebilirlik, eşitlik ilkesi ve cezaların yasallığı ile hukuksal güvenlik ilkelerine tam uyduğunu söylemek mümkün değildir. Yasa koyucu, bu hükümle cezanın alt ve üst sınırı arasında Rekabet Kuruluna büyük bir takdir yetkisi bırakmıştır. Yukarıda açıklanan, iptale konu 42.madde de alt üst sınır cezanın parasal miktarı konularak 50 kat şeklinde olmasına rağmen, 16.madde de nispi ceza oranı belirlenmiş olmakla bu fark şimdiye kadar ki uygulamalara göre 10.000 kat şeklindedir ve hatta Rekabet Kurulu bu katı daha fazla arttırabilme olanağına sahiptir.

Öte yandan, yukarıda da belirttiğimiz gibi, Rekabet Kuruluna bu alt ve üst sınırlar arasında idari para cezasını tespit ederken dikkate alacağı hususlar gerek 4054 sayılı yasa, gerek Kabahatler Yasası ve gerekse Yasa Koyucunun verdiği yönetmelik yetkisi ile belirlenmiştir. Gerçekten belirlenen unsurlar, alt ve üst sınır arasında bu kadar büyük bir orandaki farklılık içinde hukuka ve adalete uygun bir şekilde idari para cezasını tespit etmeye yeterlidir? Biz bu konuda tam yeterlidir diyemiyoruz. Bu durumun, bir başka deyişle bu maddenin Anayasa Mahkemesi'nin önüne götürülmesi halinde iptal edilebileceği kuşkusunu taşımaktayım.

Bilindiği gibi, Rekabet Hukuku 1900 lü yıllarda Sherman yasası ile ilk A.B.D de doğmuş, 1950 li yıllarda da Avrupa Devletleri bu hukuku kabul etmiştir. Ülkemizde ise 1994 yılında çıkarılan 4054 sayılı yasaya göre Rekabet Kurumu 1997 yılında faaliyetine başlamıştır. Dünyada epeyce yol alan Rekabet Hukuku, teorik anlamda dahil olmak üzere ülkemizde, Rekabet Kurumu ile pratik alanda da belirli ve üst bir seviyeye gelmiş bulunmaktadır. Artık Rekabet Hukukunda da, rekabete aykırı fiiller arasında ayırım yapılarak kabahat tiplerinin belirlenerek bir ayırma gidilmesi olanaklıdır. Öte yandan Anayasamızın 13.maddesinde vücut bulan Ceza muhakemesi hukuku işleminin yapılması ile sağlanması beklenen yarar ve verilmesi ihtimal dâhilinde bulunan zarar arasında makul

³⁸ http://www.anayasa.gov.tr/index.php?l=manage_karar&ref=show&action=karar&id=2612&content=

bir oranın bulunmasını, oransızlık durumunda işlemin *yapılmamasını* ifade eden ölçülülük ilkesi dikkate alınarak ceza miktarlarının ve kabahat tiplerinin, Yasa koyucu tarafından yeniden belirlenmesi mümkündür. Ve belirtilen gerekçelerle de zorunlu olduğu kanısındayım.

Belirtilen nedenlerle, sonuç olarak hukuki belirlilik, öngörülebilirlik ve eşitlik ilkeleri bağlamında, Yasa Koyucunun gelişen Rekabet hukuku ilkelerini dikkate alıp, kabahat tiplerinde bir ayrıma giderek, cezada ölçülülük ilkelerini de göz ardı etmeksizin 16.maddeyi yeniden düzenlemesi gerektiği inancındayım.

Sonuç: Yukarıda geniş olarak açıklanan nedenlerle, 4054 Sayılı Kanun'un 16. maddesinin 3.fıkrası ile "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in, 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi başta olmak üzere 5.maddenin diğer fıkraları ve bazıları yönünden 7.maddesi hükümleri uyarınca, Aksaray ilinde faaliyet gösteren ve ünvanları kararımızda açıkça yazılı sürücü kurslarının 2013 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren bir kısmına % 2, bir kısmına % 3 oranlarında olmak üzere; idari para cezası verilmesine ilişkin Kurulumuz kararına, anılan bu idari para cezası belirlenirken, 4054 sayılı yasanın 16.maddesi ile birlikte, yukarıda belirtilen Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin yönetmeliğin ilgili hükümlerinin uygulanarak temel para cezaları baz alınarak ceza verildiğinden, Ceza Yönetmeliğinin temel para cezalarını belirleyen 5.maddesi 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna aykırı olduğu inancıyla, aşağıda belirteceğim nedenlerle ceza oranının, yönetmeliğin ilgili hükümleri uygulanmaksızın, anılan 16.maddeye göre cezayı etkileyen diğer nedenlerde ve cezaların yüksek oluşu dikkate alınarak , % 2 oranında ceza verilen teşebbüslere takdiren % 1 oranında, % 3 oranında idari para cezası verilen teşebbüslere ise takdiren % 1,5 oranında belirlenmesi gerektiği düşüncesiyle, kararın ceza oran ve miktarlarını belirleyen 3.maddesine katılmıyorum.

Reşit GÜRPINAR
Kurul Üyesi